Զ. ՏԱՐԻ 1605 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4 ՄԱՐԵՐԻ 4381 — Հ. Տ. 11 ՄԱՅԻՍ 1889 — Ն. Տ. 23 ՄԱՅԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 23 ՐԱՄԱԶԱՆ 1306 ՀԻ. ԳՇՄԱՐԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐ ՈՐ ԵՒ ԻՄԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانند آره‌وك

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata]
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան »	200
» » Վեցամսեայ »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան » Ֆրանք	59
» » Վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց մասուս ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ լսուիր՝

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 ՄԱՅԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԱՏՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Թարգմանին փարիզեան Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ, Նորագոյն գուշակութեանց և նախատեսութեանց համեմատ, այս տարի առատութեան տարի մը պիտի լինի Ֆրանսայի համար։ Խաղող, գինի, պղպատու ծառք և արմտիք, ամենն ալ առատ հասոյթ տալու կը խոստանան, և հիմա վախ չկայ որ վերջին ցուրտերը վնասեն պղպատու ծառերուն։ Եթէ այս ակնկալութիւնք իրագործուին, հոկտ. երեսփոխանական ընդհանուր ընտրութեանց վրայ յոյժ մեծ արդիւնք կրնան ունենալ։ զի Ֆրանսայի մէջ ժողովուրդն երբ գոհ լինի իւր նիւթական վիճակէն, օրուան կառավարութենէն ալ գոհ է, եւ եթէ անհաղոյր տարերք վնասեն իւր նիւթական ակնկալութեանց, ժողովուրդը վրէժն օրուան կառավարութենէն կը լուծէ։ Պուլանժէական գժգոհութեան ցոյցերն յուսացուածին չափ ազդեցութիւն պիտի չընեն Ֆրանսայի ժողովրդեան մտաց վրայ, եթէ սա գոհ լինի իւր նիւթական վիճակէն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ

Փէշթայի լրագիրք ուշադրութիւն կը հրաւիրեն սա իրողութեան վրայ թէ ռուս դեսպան Պ. Թերսիանի հրահանգ ընդունած է Միխայէլ եպիսկոպոսին իւր մետրապոլիտական աթոռին վրայ վերահաստատումէն եռաքը միայն արձակուրդով մեկնիլ Պելգրատ, յորմէ ակներեւ կ'իմացուի թէ այս վերահաստատումը որոշուած լինցած է։ Նոյն լրագիրք կը յարեն թէ Միխայէլ եպիսկոպոսին հեռագրոյցը ցոյց տրուած եռանդը Ռիսթիչեան «ազատական» կուսակցութեան գործն է։ իսկ «Ժողովրդականք» կամ «Արմատականք» հաղորդ չեն նոյն համակրանաց, որովհետեւ Գեր. Միխայէլ զՍերպիա ռուսական ազդեցութեան յանձնարարուած են։ Այժմ Ռթէնքի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Եորկիոս թագաւորին երկրորդ որդին Եորկիոս իշխան իւր նաւային ուսումները պիտի աւարտէ Ֆրանսական նաւատորմին մէջ։

ԶԵԽՔ

Պոհեմիոյ չեխ երկրագործք, իրենց կողմէ 1,500 պատուիրակներ զրկելով ի Փրակա, մեծ ժողով մ'ըրին, յորում ընկերակցութիւն մը կազմուեցաւ «Պոհեմիոյ Թագաւորութեան Գիւղացւոց Միութիւն» անուամբ, չեխ գիւղացւոց շահերը պաշտպանելու և անոնց քաղաքական իրաւանց ընդարձակումը պահանջելու համար։ որովհետեւ ընտրական և այլ իրաւանց մասին Պոհեմիոյ գիւղացի ժողովուրդը տակաւին չի վայելեր ուրիշ սահմանադրական շատ մը ժողովրդոց վայելած իրաւունքները։ Ժողովին մէջ գիւղացւոց ներկայացուցիչ ատենաբանք մեծ կալուածատիրութիւնը քննադատող ճառեր արտասանեցին, և «Երիտասարդ Չեխ» կուսակցութեան հետեւած կրօվի քաղաքականութեան յարեցան։ որովհետեւ Տքթ. Ռիկլրի տնօրինութեան ներքեւ գտնուող «չեխական ծեր կուսակցութեան» ընթացքը չափազանց պահպանողական կը թուի իրենց։ Այս երկու կուսակցութիւնք եւս ներկայացուցիչներ ունին Վիեննայի կեդրոնական Խորհրդարանին մէջ, և երկուքն ալ հաւասարապէս յարգանք տածելով հանդերձ Վեհապետին անձին, երիտասարդ կուսակցութիւնը միւսէն աւելի եռանդ կը ցուցնէ իւր ընտրողաց պահանջումները ջատագովելու։

ՄԱՀ ԼՈՐՏ ՄԱԼՄՍԲՐԻԻ

Անցեալ շաբթուն ի Լոնտոն մեռաւ Լորտ Մալմսբրի, 82 տարեկան։ 1852ին, հանգուցեալ Լորտ Տէրպիի առաջին նախարարութեան մէջ, լորտ Մալմսբրի արտաքին գործոց նախարար էր, և 1858-59ին եւս նոյն պաշտօնը վարեց։ Լորտ Տէրպիի երրորդ նախարարութեան մէջ լոկ պատուակալ պաշտօն մը վարեց, անձնական տկարութեան պատճառաւ։ Իբրեւ արտաքին գործոց նախարար, լորտ Մալմսբրի նպաստեց Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ բարեկամական յարաբերութեանց ամրապնդման։ Իւր շնորհիւանդէ։ կառավարութիւնն ամեն կառավարութիւններէ առաջ ճանչեց Նափոլէոն Գ.ի հռչակած Կայսրութիւնն, և 1858-59ին, այս Լորտն էր որ ամեն ջանք ըրաւ Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Աւստրիոյ միջեւ պատերազմին առաջքն առնելու։ 1840էն մինչեւ 1870 թուականի խորհրդարանական և դիւանագիտական պատմութեան [illegible] անձնական հեռաքրքրաշարժ յիշատակներն հրատարակեց 1884ին ուրոյն հատորով մը։

ՄՏԱԳՈՒՇԱԿԻ ՄԸ ՎԱԽՃԱՆԸ

Մեր ընթերցողաց ծանօթ է ամերիկացի մտագուշակն (Tought reader) Բրվինկ Պիշըբ, որ մարդուս միտքն անցած դարձածը կը գուշակէ։ Այս մարդ, անցեալ օր, ի Նիւ Եորք իւր տան մէջ, մարդու մը միտքը գուշակած միջոցին, յանկարծ ինքզինքը կորոյս, ինկաւ մեռաւ, կամ գէթ ներկայք այնպէս կարծեցին որ մեռաւ։ Երեք բժիշկներ անմիջապէս անոր գլուխը ճեղքելով հանեցին քննեցին ուղեղը, զի շատ հետաքրքիր էին իմանալ թէ այս տարօրինակ մարդուն ուղեղն ինչպիսի բաղադրութիւն մ'ունի։

Արդ, հանգուցեալին կինն և մայրն այժմ դատ բացած են յիշեալ բժիշկաց դէմ, զոր իբրեւ «մարդասպան» կ'ամբաստանեն, յայտնելով թէ Բրվինկ Պիշըբ շատ անգամ մարած ինկած բայց եռքէն ինքզինք դատած էր։ Թէ այս տարութիւնն վերջին տարիներս իրեն սովորական եղած էր, և ինքն ալ յայտնպէս պատուիրած էր որ եթէ մեռնի՝ մարմնը փտի չկամ թաղելու չելնեն։ զի կարելի է որ դարձեալ սթափի։ Բժիշկներն այս զգուշութիւններն արհամարհած և նորա գլուխը ճեղքելու աճապարած լինելով, իրօք ըսպաննած են մտագուշակն։

Այս ամբաստանութիւն բաւական ծանրակշիռ երեւցաւ դատական և բժշկական քննութիւն մը բանալու համար, որ դեռ աւարտած չէ։ մարմինն ալ թաղուած չէ։ Երեք բժիշկներն, Պ. Էրուէն, Պ. Ֆէրիէրսն և Պ. Լանս ձերբակալուած և երաշխաւորութեամբ արձակուած են առժամապէս։

Հանգուցեալին մայրը նորա դագաղին վրայ դրուած յիշատակարանէն «մեռեալ» բառը ջնջել տալով՝ «սպանեալ» բառը փորագրել տուաւ։

Այս խնդիր կը զբաղեցնէ այսօր բովանդակ Ամերիկան։

ՕՏԱՐԱՄԱՂ ՀԻՒՊԱՏՈՍ ՄԸ

Հոմ, 18 մայիս.—Պ. Քրիսպի, պատասխանելով Պ. Իմպրիանիի հարցապնդման՝ Թրիէստի իտալեան հիւպատոսին դէմ եղած ամբաստանութեան մասին, ըսաւ թէ Հռոմ կանչած է հիւպատոսն, և եթէ հիմնաւոր է ամբաստանութիւնն, որ անտեղի կը թըւի առաջին նայուածքով, կառավարութիւնը չպիտի թերանայ իւր պարտաւորութիւնը կատարելու։ (Տես Աբեռնէլին երեկի թուոյն մէջ։)

ԼԵՌՈՆ ԺԳ

Հոմ, 18.—Զրոյց կայ թէ Պապն յանկարծ հիւանդ ինկած է։

(Լեւոն ԺԳ, որ իբր 80 ամեայ ծերունի մ'է, յաճախ կը հիւանդանայ, բայց իւր փոխարկաւորագրաց ոչ ոք է, և կը յաղթէ այս պարբերական հարուածներուն։)

ԱՒՍՏՐԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Բարեբաղդաբար Եղեռնի նորակերտ զրահաւորը մայիս 18ին ի Ծով իջաւ ի Թրիէստ, Վիեննայէ և Փէշթայէ եկած դատաւորներ։ Զրահաւորին կնքամայրն եղաւ Արհիդքսուհի Մարի Եղիզաբա, որուն հետ էր իւր ամուսին, Արհիդուքս Օթոն։ Զրահաւորին յաջողապէս ի Ծով իջնելէն ետքն, արձակեցան վեց լրաբեր ազատնիներ, բարեբաստիկ իրողութեանս լուրը տանելու Փէշթի մեծ նաւարանն։ Ազատնիներէն մին արհիդքսուհին իւր ձեռամբ արձակեց։ Յետոյ նաւարշաւ մը տեղի ունեցաւ, և երեկոյին հացկերոյթ մը տրուեցաւ աւստրեան նաւատորմին հրամայար Պառոն Սթեռնեքի կողմէ։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ ՓԱՐԻԶԻ

Արուեստահանդէսի ամեն բաժիններուն վերաբերեալ զետեղմանց աւարտելուն առթիւ, Արուեստահանդիսի վարչութիւնն որոշեց յունիս 1ին դիւերային մեծ հանդէս մը տալ ի Շան տը Մառս։

Այն գիշերն Արուեստահանդիսի յատուկ ամեն հետաքրքրաշարժ նորութիւնք ի հանդէս պիտի դրուին։ Օրինակի համար, ամեն շէնքեր և պարտէզներ պիտի լուսաւորուին, Պենկալեան բոցերով պիտի ողողի Էյֆէլեան Աշտարակը, լուսաճաճանչ աղբիւրք, շատրուանք, ամենքն ալ բանիլ պիտի սկսին։ Սէնի մէջ կղզիէ մը հրախաղութիւնք պիտի լինին, էլեկտրական լոյսերն ամբողջովին պիտի վառին։ Արուեստահանդիսի այլ և այլ կէտերուն վրայ նաւագարանք և երգիչք ընտիր եղանակներ պիտի ածեն։ Մեքենայից հոյակապ Սրահին մէջ ալ կեդրոնական գմբէթին պատշգամին վրայ նաւագածուց խումբ մը պիտի հաստատուի։ Ի մի բան՝ դիւթական տեսարան մը։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ԶՈՒՆԵԻՈՐՔ

Զունեւոր դատն ալ, ինչպէս երկրագործներ, բանուորներ, վարժապետներ, մասնակից ընելու համար Արուեստահանդիսի վայելմանց, Հանրապետութեան Նախագահն ստորագրեց հրամանագիր մը, որով 15 միլիոն ֆր.ի վճարահանութիւն մը պիտի կատարի, տոմսակները մէկ մէկ ֆրանքի, և արդիւնքն ամբողջովին պիտի յատկանայ յիշեալ դատուց պատկանող արժանաւոր անհատներ ձրիապէս փարիզ փոխադրելու համար, որ կարենան Արուեստահանդէսը տեսնել, կառավարութեան ծախիւք տարելով նոյն միջոցին։ Վիճակահանութեան պարգեւները պիտի լինին Արուեստահանդիսի գրուած առարկայներ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ

Ծանուցինք երէկ այն նոր և բարձր պաշտօնները որոց կոչուած է Գահաժառանգը։ Մայիս 18ին ի Փեթերսպուրգ տօնեցաւ Զարեւիչին ծնունդեան 24րդ տարեդարձն։ Իբրեւ Գահաժառանգ, իւր 16 տարեկանէն չանվահաս հաշակուած էր արդէն։ բայց այս երկուքարեայ օրուընէ աւելի անկախութիւնք [illegible] Զրահաւորին կնքամայրն վրայ թիկնապահներ, և իբրեւ հարիւրապետ Զարսքօէ-Սէլոյի կայսերական զօրաց, նոյն գիւղի Ալէքսանդրեան պալատան մէջ սկսաւ բնակիլ։ Այս առթիւ դահարանական պաշտօն մատուցուեցաւ մայր-եկեղեցւոյն մէջ, և Փեթերսպուրգ չքեղապէս զարդարեցաւ և լուսաւորեցաւ գիշերն։ Այս առթիւ հաստատապէս կը զրուցուի նաեւ թէ դահաժառանգին ամուսնութիւնը մօտալուտ է։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆՔ

Տոկոսաց զեղչման վերաբերեալ գործողութեամբ, որոց վրայ պէտք եղած տեղեկութիւնները մեր վերջին թիւերով տուինք, կը հաշուուի թէ ռուս կառավարութիւնը տարեկան իբր 1,900,000 արծաթի բուպլ շահած է տոկոսներէն։

ԱԾՈՒԽ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ մէջ շատ մը տեղեր հանքածխոյ նուազումը խստիւ զգալի կը լինի ծանօթ գործադուլերուն պատճառաւ, քանի որ իբր 110,000 հանքագործք բանիթող ըրած են։ Կայսրը, թէ՝ գործատերաց և թէ գործաւորաց պատգամաւորներ առանձինն ընդունելէ և հաշտարար յորդորներ կարդալէն զատ, իւր նախկին դատարանին, զՏքթ. Հինցփեթէր, ղրկեց աչքի անցուցանել տրիածեալ գաւառներն, և ամեն բան մանրամասնաբար տեղեկագրել իրեն, այսու նոր փորձ մը տալով իւր ջերմ հոգածութեան գործաւորաց վիճակին վերաբերեալ խնդրոյ մը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոֆիայէ կը հեռագրուի թէ պուլկար զօրքերն սկսած են քաղաքէն դուրս բնակիլ իրենց տարեկան մարզանաց համար։ Արեւելեան Բուլկարիի մեծագոյն բանակեալը կը գտնուի Քարլովայի և Փիլիպէի մօտ։ Այլ եւ այլ զօրաց եօթն գունդեր այժմ հոն կ'երթան։ Սոֆիայի մօտ կայ մեծագոյն եւս բանակեալ մը։ Նուամա և Վիտին ալ ունին մէկ մէկ բանակեալ։ Քաղաքաց մէջ քանի մը գումարտակներ եւեթ կը մնան՝ զինուորական մթերանոցներն եւ բանտերը պահպանելու։

Ցէրտինանա իշխան պիտի վերադառնայ Փիլիպէ, և հոն քանի մը օրեր եւս պիտի մնայ, զի Արեւելեան Բուլկարիի մայրաքաղաքը շատ դեղեցիկ կլիմայ մ'ունի մանաւանդ այս միջոցիս, մինչ ի Սոֆիա ցուրտ և անձրեւոտ եղանակ մը կը տիրէ և մօտակայ լեռները ձիւնապատ են դեռ։

ՀԱՊԷՇԱՍՏԱՆ

Մասուայէ վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ անիշխանութիւն, անկարգութիւն եւ թշուառութիւն կ'աճին կ'աւելնան Հապէշաստանի մէջ։ Ցայսմիկ թշնամութիւն կայ զանազան հապէշ զօրապետաց և ցեղապետաց միջեւ, ու Մ'ով որ աւելի արիւն թափել յաջողի, կ'երեւի թէ նա պիտի ժառանգէ Ցովհան թագաւորին թոռած փշոտ թագը։ Բայց իսկայագիտ առայժմ իրենց սպասողական դիրքը չեն թողուր։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԱՆՈՒԿ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Սերպիոյ մանուկ թագաւորը չափահաս մարդ մը կրնայ համարուիլ բազդատմամբ Սպանիոյ մանուկ թագաւորին, որոյ ծննդեան տարեդարձը մայիս 17ին տօնեցաւ ընդ համայն Սպանիա։ Նորին մանուկ վեհափառութիւն իւր երրորդ տարին լրացընելով չորրորդ մտաւ քաղաքական Մայր-Թագուհին քիչ մը անհանգիստ լինելով, պաշտօնական ընդունելութիւնք չեղան։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Պաւիերայի միագիծ երկաթուղիք պիտի ընդարձակուին, և մէկ ուղղութեան վրայ երկու երկաթուղիներ միանգամայն պիտի բանին։ Այս տնօրինութիւն ի գործ կը դրուի՝ ֆրանսական սահմանաց վրայ զրաց շուտափոյթ փոխադրումն եւս առաւել դիւրացնելու նպատակաւ։

—) 69 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԷՐՆԱՆՏ

—Բաղդատեցէք ձեր տարիքն անոր տարիքին հետ, բաղդատեցէ՛ք ձեր նորածիլ գեղեցկութիւնն իր թշուենալ գեղեցկութեան հետ, նոր մտերմութեան մը հրապոյրը՝ մարած յարաբերութեան մը ձանձրոյթին հետ։

—Ձեր երջանկութիւնը, ձեր հանգիստը, ձեր վայելած յարգանքը պիտի տաք այն զոհողութեան փոխարէն զոր կ'ուզէք ընել։

—Կը սիրե՞մ զձեզ. այս բառը կը համապատասխանէ ամէն բանի։

—Դուք անձերնիդ միայն կը մտածէք. մտածեցէ՛ք թէ աշխարհ ի՞նչ պիտի ըսէ։

—Միթէ աշխարհ կարո՞ղ է տալ ինձ այն երջանկութիւնը զոր դուք միայն ունիք և որ ինձ համար գոյութիւն չունի առանց ձեզ։

—Եւ այս միութիւնն անչնարին ընծայող բան մը չէ՞ք տեսներ։

—Ոչինչ, բայց եթէ ձեր մերժումն։

—Լաւ խորհեցէք, պարոն կոմս։

—Ամէն բան խորհած ընտրուցած եմ։

—Պարոն կոմս, շնորհակալ եմ ձեր առաջարկին համար։

—Բայց կ'ընդունի՞ք զայն, Ֆէրնանտ, ըսէ՛ք, կ'ընդունի՞ք։

—Վաղը պիտի իմանաք պատասխանս, պարոն կոմս։ Բայց այս իրիկուն, այս գիշեր, մենակ մնալու պէտք ունիմ. ուստի թողէք զիս, կը պաղատիմ։

—Ուրեմն կը վռնտէ՞ք զիս։

—Վաղը, կէս օրէն վերջ ժամ երկուքին կրնաք ներկայանալ ինձ։ Երթաք բարով, պարոն կոմս։

Այս հրաժեշտին մէջ հրամայական այնպիսի ճշմարիտ շեշտ մը կար որ կոմսը չհամարձակեցաւ աւելի եւս պնդել, ողջունեց եւ դուրս ելաւ։

Տիկին տը Պառթէլ այս խօսակցութեան մէ՛կ բառը կորսնցուցած չէր. անմիջապէս հասկցաւ թէ հարկ էր իր յատակագիծը փոխել։ Ըստ որում ազնուականն այնչափ կուրցած էր իր հրապոյրէն զի կը դիմագրաւէր Ֆէրնանտի հետ մտնսնութենէն յառաջ գալիք անխուսափելի գայթակղութեանը, գուշակեց որ անոր դիմելն անօգուտ ձեռնարկ մը պիտի ըլլար։ Ուստի որոշեց կնոջ սրտին դիմել յանուն իր որդւոյն, այն սրտին որուն անձնուիրութիւնը կրցած էր գնահատել, ի գործ դնելով կենցաղափտութեան բոլոր հնարքներն եւ այս տարօրինակ պարագայից պահանջած բոլոր խոհեմութիւնը։ Հազիւ այս գաղափարը ծագած էր տիկին Պառթէլի մտաց մէջ, որ, ամէն ատենուան պէս իր առաջին զգացմանը հնազանդելով, որոշեց ի գործ դնել զայն. կասկած չտալու համար որ կրնայ բան մը իմացած ըլլալ, արձակ սանդուղէն վեր ելաւ, սրահէն անցաւ, վեր ելաւ թաքուն սանդուղէն, իր սենեակը մտաւ եւ անմիջապէս դուրս ելաւ։

Տիկին տը Պառթէլի այս որոշմանը մէջ յայտնի կը տեսնուէր իր բնաւորութեան սովորական անկասկածութիւնը. սակայն աշխարհի կանանց մէջ, կարծես խորհրդածելու կարողութիւնն անո՛նց միայն չընորհուած է ընդհանրապէս որք կ'ուզեն շարիք ընել, առանց իրենց համբաւէն բան մը կորսնցնելու։ Տիկին տը Պառթէլ սրտին խորէն շատ պարկեշտ էր, և հանկարծ իր քառասունեւհինգ տարեկան հասակին, այնչափ խել խօլ էր որ չէր կրնար կեղծաւոր ըլլալ։ Պ. տը Մոնթիւու իրե՛ն համար ալ անհրաժեշտ դարձած էր, և ինքն ամէն բան կը զոհէր այս հարկին։ Մը՛նոյն որ, ամէնէն կարեւոր բանն էր նախ և առաջ արգիլել ամուսնութիւնը զոր իրեն անհաւատարիմ տարիքուն կ'առաջարկէ առ ծաղկատի և գեղանի փաղաքուշն, և որովհետեւ իր լսած Ֆէրնանտի պատասխաններէն ոչ մին չափազանց յորդորանքն աւիւն մը կը յայտնէր այս ծրագրին համար, կանխաւ կ'ուրախանար որ յանձին նորա պիտի գտնէր օժանդակ մը և ոչ նախանձընդդէմ հակառակորդ մը։

—Մոռխսի վիճակէն զգածուած է, կ'ըսէր. անժխտելի է որ ճշմարիտ սիրով կը սիրէ զայն։ Պիտի հասկնայ ուրեմն որ առանց նախանձի սէր չկայ, և թէ կոմսին հետ իր ամուսնութեան լուրը պիտի բրդապանէ զաւակ։ Այս կէտէն պիտի բրդանեմ զինքն. արդար միտք և ուղիղ սիրտ ունի. բարեծին աղջիկ մըն է, իր սխալանաց գիտակցութիւն ունի։ Պատշաճից զգացումն և յարգանքը կը տիրապետեն իր բոլոր գործերուն մէջ. պիտի հասկնայ թէ պէտք չէ որ խռովութիւն յարուցանէ պատուաւոր ընտանիքի մը մէջ։ Զկրնար ըլլալ որ զկոմսը սիրէ, անոր հետ խօսելու եղանակէն հասկցայ արդէն։ Մը՛նաց որ, երբ մէկը Մոռխսը սիրած է, ալ անկից զատ ուրիշը սիրելու պէտք չունի։ Կը մնայ միայն ազնուականութեան տիտղոս մը ձեռք բերելու տենչանքը... բա՛հ, ա՛լ գռեհիկ հոգիները միայն ունին այդ տենչանքը... ակից զատ, այդ տեսակ գաղափար մտքէն ալ անցնելու չէ, որովհետեւ ինք իր անունէն հրաժարած է։ Ո՛չ, Ֆէրնանտ բարի և ազնիւ սիրտ մը ունի. իր զգայնութեանը պիտի դպչիմ. պիտի աղաչեմ, պիտի պաղատիմ. մայր մը չատ զօրաւոր է երբ յանուն իր զաւակին կը խօսի

Ինչպէս կը տեսնուի, տիկին տը Պառթէլ, հակառակ իր անխորհուրդ բնաւորութեան, կողմնակի դարձուածք մը դատած էր ինքզինքը պահելու համար. իրաւ է որ այս չատ կը նմանէր ջայլեմանի որ գլուխն աւազին մէջ կը պահէ եւ կը կարծէ որ զինքը չեն տեսներ։ Վերջապէս տիկին տը Պառթէլի համար պատրուակ մը պէտք էր գիշերուան մէջտեղ Ֆէրնանտի սենեակը երթալու համար, եւ այդ պատրուակն ընտրած էր։

Բարձր դասու մարդոց մեծ անհեթեթութեանց մին է հաւատալ թէ իրաւունք ունին անձնուիրութիւն մը պահանջելու այն անձերէն զորս իրենցմէ ստորին կը կարծեն կամ որք իրօք իրենցմէ ստորին դիրքի մէջ կը գտնուին. անձնուիրութիւն զոր իրենք կատարելու կարող չպիտի ըլլային հաւանօրէն։ Այս մասին իրենց ունեցած վստահութիւնն այնու մանաւանդ աչքի կը զարնէ զի իրենց բանաձեւը պարզ է. «Ինձի՛ համար ըրէք այս բանը, կ'աղաչեմ» կ'ըսեն. այս խօսքերը կը գործածեն ամէնէն դոյզն բաներուն, ինչպէս ամէնէն տաժանելի զոհողութեանց համար. յետոյ, երբ իրենց փափաքը կը կատարուի եւ դուրսէն մարդիկ զարմանք կը յայտնեն այդպէս ըլլալուն վրայ, «Ա՜հ, կը պատասխանեն, այն մարդը կամ այն կինը յանձնուն գոհ եղած է ինձի համար այս բանը ընելուն.» և ամէն բան վերջացած է, զոհողութեան փոխարէնը հատուցուած է։ Անձնուէր սրտի տէր միամի՛տներ, ադկից աւելին մի խնդրէք, որովհետեւ պիտի զարմանային որ ձեզմէ մեծին ծառայութիւն մատուցած ըլլալու պատուովը գոհ չէք համարեր անձերնիդ։

Տիկին տը Պառթէլ, Ֆէրնանտի դրան առջեւ հասած ատեն, չէր տարակուսեր որ մանկամարդ կինը պատրաստ չըլլայ կատարելու իր խնդիրքն, երբ, ի մեծ զարմացումն անձին, բաց դատաւ դուռն, և այդ սենեկին մէջ, փոխանակ Ֆէրնանտի զոր եկած էր գտնել, Բլոթիւտ միայնակ, այնպիսի դիրքով մը որ ապշութիւն և վհատութիւն կը յայտնէր ակներեւաբար։

—Բլոթիւտ, գոչեց, հո՞ս ես, Բլոթիւտ։ Ի՞նչ ընելու եկած ես հոս, Աստուած իմ։

Յետոյ հասկնալով որ հարկ էր իր վարմունքը բացատրել այնմ ուսկից բացատրութիւն կը խնդրէր.

—Կ'անցնէի, շարունակեց տիկին տը Պառթէլ, այս դուռը կիսաբաց գտայ, վախցայ որ տիկին Տիւդուարէյ անհանգիստ եղած չըլլայ և ներս մտայ։

—Ինչո՞ւ համար այս սենեկին մէջ չէ, մրմնջեց Բլոթիւտ սեւեռուն աչուքներով և աւելի իր ներքին մտածմանց պատասխանելով քան իր զրաչէին հարցմանն. ո՞ւր կրնայ ըլլալ, եթէ ոչ Մոռխսի սենեակը։

—Մոռխսի սենեա՞կը, գոչեց տիկին տը Պառթէլ. ի՞նչ ընելու պիտի երթայ այս ժամուս Մոռխսի քով։

—Է՛հ, տիկին, ըսաւ Բլոթիւտ նախանձոտ այն խոսքոտ շեշտով որ առաջին անգամ կ'ապայլէր իր ձայնը, չէ՞ք գիտեր որ գլուխը կը սիրեն։

Տիկին տը Պառթէլ այնչափ զբաղած էր իւր իսկ կացութեամբ որ չնշմարեց Բլոթիւտի նայուածքին անթարթութիւնը, դէմքին դժգունութիւնը եւ չչական թրթռումը որք ընկերացած էին իր խօսքերուն։

—Հաւանական չէ այդ, պատասխանեց ցրտութեամբ։

—Ե՛ս ալ, տիկին ըսաւ Բլոթիւտ զրաքանչին թեւը բռնելով և ուժգնութեամբ սեղմելով, ես ալ կ'ըսեմ որ Մոռխսի քովն է։

Տիկին տը Պառթէլ զարմացմամբ նայեցաւ Բլոթիւտի, որ կը գոռդոռար մինչեւ այն ատեն իրեն անծանօթ մնացած կրքի մը առաջին խայթուածքներէն։

(Շարունակեալ)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԵԿՆՈՒՄՆ

ԱՄԵՆ. Տ. ՇԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ

Ի Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան երէկ իրիկուն Երուսաղեմ ուղեւորեցաւ Խրտվիլէ ընկերութեան Տաճկաստանի շրջենաւով։

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարքն առաւօտուն Երուսաղեմատուն գնաց և ողջերթ մաղթեց Տ. Յարութիւն Սրբազանի։

Ազգ. Հիւանդանոցի որբանոցին աշակերտք երէկ առաւօտ առաջնորդութեամբ իրենց դաստիարակաց Երուսաղեմատուն երթալով ներկայացան Տ. Յարութիւն Պատրիարքին։ Աշակերտներէ մին յանուն իւր ընկերակցաց ուղերձ մը կարդաց, յետ որոյ աշակերտք ի մի բերան երգեցին Տ. Յարութիւն Սրբազանի ձօնեալ երգ մը։ Ն. Ամենապատուութիւն իւր գոհունակութիւնն յայտնելով յորդոր կարդաց աշակերտաց և իւր հայրական օրհնութիւնները տուաւ։

Արտաքին գործոց Նախարարութեան թարգման Վահէ. Միքայէլ Էֆէնտի Երուսաղեմատուն եկաւ և յանուն Նախարար Վահէ. Սայիտ փաշայի ողջերթ մաղթեց Տ. Յարութիւն Սրբազանի։ Մայր գիւանը, քառասուն աւելի Երեփոխանք, Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովոց ինչպէս նաեւ Տեսուչ խորհրդոց անդամք խմբովին Երուսաղեմատուն եկան և ներկայացան Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի։ Ազգ. Ժողովոյ ատենապետ Ազնուաշուք Տոքթ. Թիրեաեան էֆէնտի, յանուն ներկայից խօսելով, շնորհակալութիւն յայտնեց Տ. Յարութիւն Սրբազանի այն եռանդուն և անյողդողդ ջանկոյն համար որով յաջողած էր բառնալ Երուսաղեմայ վրայ ծանրացող պարտուց բեռն. յարեց միանդամայն որ Ազգը մեծ յոյս ունի ղի Ն. Ամենապատուութիւն իւր պաշտօնին դլուխն անցնելով՝ անվթար պիտի պահէ ազգային այն նուիրական հաստատութիւններն որք կը գտնուին ի Ս. Տեղիս, յարաժամ աշխատելով անոնց պայծառութեան։ Տ. Յարութիւն Սրբազան ի պատասխանի շնորհակալութիւն յայտնեց յանուն Ազգին իրեն եղած այս համակրական ցոյցերուն համար և ըսաւ թէ ինք իւր կոչմանը ծառայելով, յաջողած երշանչելոյն ուստեղծոյ Ազգին և Վարչութիւնը։ Բացատրեց Ս. Երուսաղեմայ ազգային հաստատութեանց կարեւորութիւնն, և օրհնեց դներկայս։

Բայի ազգային պաշտօնական մարմիններէն, բարձրաստիճան եկեղեցականք և ազգայնք ներկայ էին յերուսաղեմատուն։

Ժամ 7ին, Տ. Յարութիւն Սրբազան, շրջապատեալ եպիսկոպոսներէ և առաջնորդութեամբ վարդապետաց, քահանայից, բարձրանաց և ստիկանաց, Պատրիարքարան դնաց և վերջին անդամ ողջագուրեց զՏ. Խորէն Պատրիարք, լալագին աչօք հրաժեշտ առնելով։ Ապա թափորը Մայր-եկեղեցի իջաւ. Տ. Խորէն Պատրիարք մինչեւ Պատրիարքարանի դուռն ընկերացաւ Տ. Յարութիւն Սրբազանի, ուր հոսկ յետին անդամ ողջագուրեցին զիրար։ Եկեղեցւոյն դրան առջեւ կ'սպասէին դպիրք, որք «Լուսաւորեա Երուսաղեմ» շարականը երգելով մինչեւ սեղան առաջնորդեցին զն. Ամենապատուութիւն, որ բեմն եբնելով յուղեալ, Պօղոս Առաքեալի «Հաւասիկ եղանեմ յերուսաղէմ և որ ինչանցք անցանելոց իցեն՝ չդիտեմն» խօսքին վրայ քարոզ մը խօսեցաւ։ «Բայց այն Աստուածն, ըսաւ Տ. Յարութիւն Սրբազան, որ Պօղոսի յաջողեց, կը յուսամ որ իմ ակնկալութիւններս ալ յաջողութեամբ պիտի պսակէ։ Մեծ յոյս ունիմ կայս. կառավարութեան վրայ, և ուրախութեամբ կը տեսնեմ որ մեր իշխէնքն իրաւարարութեան։» Տ. Յարութիւն Պատրիարք իւր խօսքն աւարտեց ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով վասն կենաց և բարօրութեան Վահ. Սուլթանին և նախարարաց, որոց ժողովուրդն ընկերացաւ սրտարուղխ ամէնեքիս։ Յատուկ բարեմաղթութիւններ ըրաւ և կար ու զօրութիւն մաղթեց Ամենայն Հայոց Վահ. Հայրապետին, Ամեն. Տ. Խորէն Պատրիարքի, երեփոխանաց և վարչական մարմնոց, և իւր վերջին օրհնութիւնները տուաւ համայն ժողովրդեան։

Թափորն ապա վերադարձաւ դարձեալ դէպ ի եկեղեցիէն, առաջնորդութեամբ դպրաց որք կ'երգէին «Ճանապարհ» երգը, և եկեղեցիէն դուրս ալ Տ. Յարութիւն Սրբազանի ձօնեալ երգ մը։ Փողոցը և եկեղեցւոյն շրջափակին մէջ իբր 10,000 ժողովուրդ կ'սպասէր, խանդած մինչեւ Գուբերնատորի նստատաղին, որք որոնդասա ծափահարութեամբ ողջունեցին զՏ. Յարութիւն Սրբազան։ Նստատաղին առջեւ կ'սպասէր նաեւ Դաւիթ Եղիսեանց Գաւազանակրն Ն. Ամենապատուութիւն տրամադրութեան ներքեւ դրած էր Տ. Յարութիւն Սրբազան իւր եկեղեցական և աշխարհական ուղեկցաց հետ շրջեմակոկ մտնելով, վերջին անդամ օրհնեց ժողովուրդն, և շրջեմակոկը ժամ 8ին Գուր-Գարուէն մեկնելով կէս ժամէն մտեցաւ Խրտվիլէի Տաճկաստանի շրջենաւուն որ երկամ նեռատ էր Սիրքէճիի առջեւ։ Երբ Տ. Յարութիւն Սրբազան Տաճկաստանի սանդուղին վրայ ոտք դրաւ, շրջենաւն իւր մէջին կայմին վրայ պարզեց օսմանեան դրոշակը։

Շրջենաւուն մէջ կ'սպասէին Պատրիարքարանի դեր. Փոխանորդն և բազմաթիւ ազգայինք։ Քիչ մը ետոյ եկանն Ամենապատուութեան աջն համբուրել Երուսաղեմայեցոց Պատրիարքական փոխանորդն և գործակատար էֆէնտին։ Ն. Ամենապատուութիւն օրհնեց և պատուասիրեց զամենեսին, և երբ ժամ 10ին մեկնման ժամը կը մերձենար, Տ. Յարութիւն Սրբազան ներկայ եկեղեցականները և ազգայինները վերջին անդամ ողջագուրած ատեն, փղձկեցաւ և արտասուեց։

Շրջենաւը ճամբայ ելաւ ժամ 10 ½ին։ Տ. Յարութիւն Սրբազանի կ'ընկերանան մինչեւ Երուսաղեմ Կրօնական ժողովոյ կողմէ Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս և Արժ. Յակոբ վրդ. Աշտ, Երուսաղեմայ միաբաններէն Գեր. Փիլիպպոս եպիսկ. Նոճառեան, Գեր. Մաքրէ եպիսկոպոս, Արժ. Գէորգ վրդ. Երէցեան, իսկ Քաղ. Ժողովոյ կողմէ՝ Յովհ. էֆ. Թորոսեան։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանն Երուսաղեմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի 250 ոսկի շնորհեց իբրեւ ճամբու ծախք։

Ն. Ամենապատուութիւն այս առթիւ շնորհակալութեան և երախտագիտութեան գրաւոր ուղերձ մը մատոյց յոտս կայս. գահոյից։

Երէկ իրիկուն Տ. Յարութիւն Սրբազանի մեկնման պատուոյ հեռադիր մ'ուղղուելով յԵրուսաղեմ ծանուցուեցաւ թէ Ն. Ամենապատուութիւն ճամբայ ելած է։

Աբեւ-Եւ, ի յարգանս Ամեն. Տ. Յարութիւն Պատրիարքի, և այս ուղեւորութեան վրայ իւր ընթերցողաց ընդարձակ տեղեկութիւններ տալու վարչաքաւ, իւր խմբագիրներէն Տիգրան էֆ. Արփիարեան իբրեւ մասնաւոր թղթակիր ուղարկեցաւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԱԹԵՒՆԵՐ

Միւշիրութեան ատիճան տրուեցաւ եգիպտացի Ֆէրիդ Ահմէտ Բաթիպ փաշայի։

— —

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ ներքին ճիւղին դեր-նախագահ Իզզէտտին պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Շերքէթի Խայրէտին անօրէն Հիւսէյին էֆէնտիի և կայս. պալատան ներքինապետի փոխանորդ Շեհրէտտին աղայի։

— —

ԴԱՏԸՐ ԿԻՃԷՍԻ ԵՒ ՊԱՅՐԱՄ

Պոլսոյ դատաւորին կողմէ տրուած որոշմագրոյ մը համաձայն յառաջիկայ կիրակի իրիկուն պիտի կատարուի Դաաբը Կիճէսիի ասնը։ Նոյն որոշմագրոյ համաձայն Պայրամը պիտի սկսի հինգշաբթի օրէն եթէ կարելի լինի չորեքշաբթի իրիկուն տեսնել լուսնոյ մանիկն, իսկ եթէ ոչ՝ երեքշաբթի օրն ամբողջացած նկատուելով ուրբաթ օրը պիտի սկսի Պայրամի տօնը։

— —

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐԸ

Ըստ տեղեկութեանց Հոքէէոնի, Բ. Դուռը նկատելով որ Աթէնքի մէջ հրատարակեալ բոլոր լրագիրը կայս. կառավարութեան շահուց անհամաձայն հրատարակութիւններ կ'ընեն, նոցա ի Թուրքիա մուտքն արգիլած է։

Ներքին գործոց նախարարութիւնը շրջաբերական մը ամեն կողմ հաղորդած է Բ. Դրան այս որոշումը։

— —

«ՄԱՐՍ» ԵՒ «ԲՈՍՓՈՐՈՍ»

Ռուսաց հիւպատոսական ատեանն երէկ առաւօտ վերատին ի նիստ գումարեցաւ, Մարս և Բոսֆորոս շրջենաւուց ընդհարման դատին համար, և որոշեց երեք փորձագէտներն որոց տեղեկագրին վրայ դատաքանը պիտի արձակէ իւր վճիռը։ Այդ երեք անձինք են Պ. Կոմն լը Նեբվէօ աբ Գառֆոռ, հրամասար ֆրանսական Բէպրէէ պահակին, Պ. Մէօրթ՝ հրամանատար ատարական Թուլոն պահակին և Պառոն Պիպրոմ, ռուսական արքունի նաւատորմ յՕռէսա, որոմ անմիջապէս հեռադիր ուղղուեցաւ, զինքն ի Կ. Պոլիս հրաւիրելով։

Սանիէի երկրորդ ատիճան տրուած է Մուսուլի արքունի կալուածոց յանձնաժողովոյ անդամ ու տեղւոյն արքունի անտառաց քննիչ Գէորգեան Գէորգ էֆէնտիին։

—Ի քանի իսլամք, որք Բամազանի առթիւ ծոմ պահած չլինելնուն համար ձերբակալուած էին, մինչեւ Պայրամի վերջը բանտարկուած պիտի մնան։

—Վասիլ անուն յիսնամեայ յոյն մը անցեալ օր իւր բնակած Օթէլլին մէջ ի Դալաթիա ինքզինքը կախելով անձնասպան եղաւ։ Այս մարդ ժամանակաւ հարստութեան մ'ըլլալով յետոյ մեծ վնասներ կրած և այս պատճառաւ գինեմոլութեան անձնատուր եղած էր։

—Երէկ առաւօտ Լոյտի Ռէգիոն շրջենաւով 51 աւտրիացի զբօսաշրջիկք եկան մայրաքաղաքս։

—Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ Գիլյոմ շրջենաւը զոր Մախսուտի ընկերութիւնն ապսպրած էր յԱնգլիա։ Այս շրջենաւ ժամը տասն և հինգ մղոն ճամբայ կ'անուս և Կղզիներու գծին պիտի յատկացուի։

—Երէկ եռաղուգաթի նաւակ մը տան կարասիներ բեռցած Ղալաթիայէն Վերին Վոսֆոր կ'ելնէր, երբ Առնավուտգիւղի առջեւ նաւավարք ցամաքը ելնելով սկսան շուտանով քաշել նաւակը։ Նոյն պահուն շուտանը նաւավարաց ձեռքէն խուսափելով նաւակը հոսանքէն մղուեցաւ դէպ ի բացերը։ Նաւակին մէջ մնացած էր միայն կարասներց տիրոջ մի դեռատարտ աղջկներ կ'արձակէր։ Շուրջը գտնուող նաւակներն օգնութեան փութալով նաւակը ցամաքին մօտեցուցին, ուր սարսափով տեսնուեցաւ որ խեղճ ծառան վախէն յանկարծամահ եղած էր։ Ոստիկանութիւնը վերջ հասնելով սուդուեց թէ այդ ծառան հայ մ'է և սկսաւ քննութիւններ կատարել կարասաց տէրը գտնելու համար։

—Օսմանեան գաւառաց ոմանց մէջ երեւան եկած պաճարախտին պատճառաւ ռուս կառավարութիւնն արգիլած է անասնոց և նոցա մորթերու մուտքն Սեւ ծովու ռուսական նաւահանգիստներու մէջ։

—Առնավուտգիւղի Մանեռ անուն յոյն կին մը իւր զաւակը վիժել տալու համար ուրիշ կնոջ մը թերադրութեամբ դեղ մը առնելով երիս ժամէն մեռաւ է։ Ոստիկանութիւնը հարկ եղած քննութիւնը կատարելով ձերբակալեց այն կինն որ այդ աղէտից պատճառ եղած էր։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՕՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍ

Պերլին, 22 Մայիս

Ա. Բ. տուր հանդիսաւոր ինվեստիտուրին մէջ, Վիլհէլմ Կայսրն և Ուսմէրտոյ թագաւորը մեծագոյն արձանագրեալ բաժակներին թէ Գերմանիոյ և Իտալիոյ դաշնակցութիւնը դրաւական էր Եւրոպական խաղաղութեան։

Մամայի Դեսպանատանը հարցուրդ կատարեալ համաձայնութեան յանդիսացաւ։

Ռեյկեր, 22 Մայիս

Բրոդորիոս մեծագոյնտին յանդգնութեան հնդիսն այսօր Սինոդին առջեւ եկաւ։ Կորնթոսի արքեպիսկոպոսը առաջարկեց յերանգ եւ հնդիսը մինչեւ ղմերանոգուն Սինոդին որ յառաջիկայ սեպտեմբերին տեղի պիտի ունենայ։ Սինոդին երեք անդամ, Հիերոպոլի, Նարսոսի և Մէսենիայի եպիսկոպոսք մերժեցին այս առաջարկը, որուն վրայ Կորնթոսի արքեպիսկոպոսը շնորհակալութեան բողոք մը մատոյց բնդդէմ այն երեք եպիսկոպոսաց և տեղական եկեղեցական ժողովոյ մը գումարումը հնդրից դատելու համար այս երեք ամբաստանեալները։

Ա. Բ. դէպք մեծ յուզում կը պատճառէ ասոր։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 11 մայիս

Դրամագլուխ

Օսմանեան Բանքոսիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մեաց. ։ Սերի	18	20
Պօրսային գոցուածքին վերջը »	18	20
Բեբայի մէջ »	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ »	18	21 ½
Կէս օրին »	18	23

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	47	24
Այս առաւօտ	47	24
Կէս օր	47	22

ԸՆԹԱՑԵՑ ԱՐԺԷԼԹՈՅԹ

Փոխառութիւն	Ա. Սերի	29	
»	Բ. »	17	20
»	Գ. »	18	21 ½

ՐԱՅՆԵՏՈՒՄՈՒԹ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լիր.	4	33
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	9	14
Պանք տը Գօնս	» »	7	30
Սօս. Շանժ է վիլէօր	» »	4	32
Թրամուէյ	» »	485	
Ռուսէլի երկաթուղի	Ֆր.	67	75
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—	—
Բասնեթուղթ Լավրիսմի	»	102	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 22 Մայիս ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քսանսիսնի		99	3/16
Օսմ. »	Սերի Դ. բացուեցաւ	16	5/8
» »	» գոցուեցաւ	16	3/4
» »	» Ա.	29	
» »	» Բ.	17	1/4
» »	» Գ.	16	5/8
Օթոման 1871		94	
Փոխառութիւն 1877		101	1/4
Պանք Օթոման		12	
Ռուսական փոխառ. 1873		103	1/8
Եգիպտական միացեալ (Խէդիվիէթ)		92	1/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)		103	1/2
Տոյրա Սանիէ		85	7/8
Տօսմանիայ (փոխառ. Թօչիլը		105	
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25	386
Վիէննա, 22 Մայիս, ժամ 4 երեկոյ			
Փոխառակութիւն Լոնտոնի վրայ		118	80
Օսմանեան երկաթուղի		34	80
» Լեմբերգ Չերնովիցի Բրոդիի բաժնեթուղթեր		115	[illegible]
Բարիզ, 22 Մայիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ			
Ֆրանսական Իսանտի 4 ½ %		105	20
» » 3 %		87	47 ½
Օսմանեան քսանսիսնի Սերի Դ. բացուեցաւ		16	82 ½
» » » գոցուեցաւ		16	95
» » » Բ.		17	35
» » » Գ.		17	05
Օսմանեան երկաթուղի		65	50
» Լեմբերգ Չերնովիցի Բրոդիի բաժնեթուղթեր		—	—
Պանք Օթոման		555	
Գրեսի Լիոնէ		637	50
» Ֆոնսիէ		1343	75
Գանդու

թիւնները, հեղիկ անդորրիկ։ Ի՞նչ, ուրեմն այսպէս պիտի անցնի՞ ժողովը, առանց յուզման, առանց տագնապանաց, որոցմէ զուրկ՝ ժողովը կը նմանի հրաչագեղ կնոջ մը որուն մէկ աչքը չիլ կը նայի։

Բայց ո՛չ, Քաղաքական ժողովոյ դիւանէն ձայն մը կը բարձրանայ։ Ատենապետը կաթողիկոսական խնդրոյն վրայ սկսած է խօսիլ, և Սըվաճեան Կարապետ էֆէնտին կը գոչէ թէ ա՛լ ժողովը ձանձրացած է ամէն նոսի այդ միւնոյն խօսքերը լսելով։ Ադկից աւելին պէտք չիկայ՝ ընդհանուրին բաղձանաց գոհացում տալու համար։ Աղմուկը կ'սկսի։ Պատրիարք Սրբազանը յուշիկ ինն դուրս կելնէ, Խրիմեան Հայրիկ ալ ետեւէն, և ամբողջ ժողովականք Բանիւրժի ոչխարներուն նման կը հետեւին անոնց։ Երբ Ատենապետը կը տեսնէ որ սրահին մէջ ոչ ոք մնացած է, զանգակը կը հնչեցնէ և նիստը կը դադրեցնէ տասն վայրկենի համար։

* *

Վերադարձին, Պէրպէրեան էֆէնտին նորէն բեմին վրայ է և նորէն իր քննադատութիւնները կը շարունակէ, իբր թէ բընաւ դէպք մը պատահած չըլլար։

Իրեն կը յաջորդէ Սուրէնեան էֆէնտի և վարդապետական քարոզ մը կ'սկսի ժողովրդեան բարոյականին անկման վրայ։

Բայց ահա ոտքի վրայ է Հայրիկ։ Մինչեւ այն ատեն թիկնաթոռին մէջ ընկըղմած մտիկ ըրած է, գլուխը կախ, աչերը դէպի վար, տարտամ և անորոշ։ Ուղիղ կանգնած է հիմակ, տարիներու և դառնութեանց բեռան տակ կքած հասակը շտկելով։ Ձայնը լեցուն է խորշոմներով, ոլոր մոլոր խռուոշացեալ գծերով որք կ'ասկսեն զայն ամէն ուղղութեամբ։ ուռուցիկ այտերուն վրայ կը փայլի աշնահար թեթեւ կարմրութիւն մը որուն ետին բնաւորաբար կը գուշակես վերահաս դալուկը։ աչքերուն մարուքը կը տարածուի կրծոցը վրայ, քաղցր և պատկառելի միանգամայն։ Այլ աչուղները մանաւանդ ուշագրաւ են։ շատ բան կայ հոն, մեռած երազներու թողած անբացատրելի յոգնութիւնը, կորսուած պատրանքներու մորմոքիչ դառնութիւնը, և յուսահատ համակերպութիւն մը ամէն բանի։ այլ ինչ որ մասնաւորապէս զգալի կ'ըլլայ անոնց մէջ, հոգւոյ այն նաւաբեկութիւնն է զոր կրողները կ'զգան թէ ա՛լ անդարմանելի է այն։ կը խօսի։ չրթանցը վրայ ծիծաղ կայ միշտ, այլ ծիծաղ հանգուստիպ յուսահատութեան դառն ծաղքին և անկից ալ աւելի դառնակսկիծ։ ձայնը պահած է հայրենի երկրին վաղնջուց բոլոր շեշտերը, խուպոտ և հեշտալուր միանգամայն, յարատեւ հառաչանքի մը պէս որ հասս խաղերով կ'սկսի և յանկուն նրբացեալ շեշտերով կը վերջանայ։ Իր ընդդիմաբաններուն կը պատասխանէ, կամ մանաւանդ բնա՛ւ չ'պատասխաներ։ «Ի՞նչ այդքան կը յոգնիք, կ'ըսէ։ պարսաւանաց քուէ մը տուէք ինձ, կը լմննայ կ'երթայ։» Եւ ճիշդ այդ վայրկենին շահած է նա ամենախայլուն յաղթանակը։ Իր անցեալ կեանքէն յիշատակներ կը պատմէ, դէպքեր կը հաղորդէ, իր ընտանի գրաւիչ ու ազդեցիկ ոճով, առանց գրական յաւակնութեան և սակայն ամէնէն աւելի գրական, նկարէն պատկերներով, նախշուն պարբերութեամբ։ եկեղեցականութեան անկմանը վրայ կը խօսի։ Նախնի հայրերուն բարեկեցութիւնը կը յիշեցնէ։ «Ս. Սահակ, կ'ըսէ, եթէ կրցաս Ս. Սահակ ըլլալ, պէտք է գիտնալ նաեւ որ 15,000 գիւղ իր սեփականութիւնն էին։» (Բայց Հայրիկ ներէ մեզ դիտելս տալ որ ժամանակները փոխուած են։ այժմ Ս. Սահակ ըլլալու համար, 15,000 գիւղ պէտք չէ, այլ կը բաւէ տասը։ . . . ըսե՛նք տասն վեց, կուսակից։) Եւ միշտ սրախօս։ գաւաթ մը ջուր կ'ուզէ և կ'ըսէ։ «Տեսէք, հէնքարոզի ժամանակ ջուր խմե՞ր եմ։ բայց այնչափ ջուր խնդիրներու վրայ խօսեցնել կուտաք ինձ որ կոկորդս ցամքեցաւ։» Ծակաւ տակաւ կը յոգնի։ կը նստի, նորէն ոտք կ'ելնէ։ Այո՛, յոգնած է, սըրտովն ալ յոգնած։ Ձայնը հիմակ աւելի մեղմ շեշտեր ունի, խոնջէնքի մարմրուկ անուշութիւնը։ Ու կ'երեւակայես հնաւուրց կաղնիի խոռոչ մը որուն մէջ մեղուները պահած են իրենց մեղրալից փեթակը։

Խօսքն աւարտած է Հայրիկ և ամէն ոք քուէարկութեան է սկսէ, երբ Նուրեան էֆէնտի բեմը կ'անցնի պատասխանելու համար Արփիարեան էֆէնտիի քննադատութեանց փետրուար 24ի նստին մէջ։ Նախորդ Քաղաքական ժողովոյ ատենապետն այն ինչ կ'սկսի խօսիլ, երբ ահա Աղաբեկեան Սարգիս էֆէնտի կը գոչէ թէ վերջացած խնդրոյ մը վրայ նորէն խօսիլ ներելի չէ։ Նուրեան էֆէնտի կը պնդէ։ միւսն եւս աւելի կը պնդէ։ և եկեղեցւոյ դպիր մանկանց պէս փոխասաց մը կ'սկսի երկու էֆէնտիներուն միջեւ։

—Բայց, կ'աղաչեմ, Սարգիս էֆէնտի։

—Բայց, կ'աղաչեմ, Նուրեան էֆէնտի։

—Կ'աղաչեմ։

—Կ'աղաչեմ։

Նուրեան էֆէնտի բեմէն վար կ'իջնէ վերջապէս, և Արփիարեան էֆէնտի, Ֆէկոս մը ի ձեռին, կը ջանայ սլորդիլ մինչեւ բեմն քանի մը խօսք ալ ինք ընելու ի պատասխանի Նուրեան էֆէնտիի, երբ ահա Ստեփան փաշա բեմին վրայ է, շընորհակալութեան քուէ կ'առաջարկէ առ նախորդ Կրօնական ժողովն և «վերջադէպը» կը փակուի։ Այս քուէարկութեան միջոցին առիթ ունեցայ լսելու Սուրէնեան էֆէնտիի մէկ սրտի աղաղակն, ինքնաբուղխ, անդիմակից, որ կը պատկերացնէ բոլանդակ մարդն։ իր կուսակիցներէն մին չուզեր քուէ տալ շնորհակալութեան, երբ Սուրէնեան էֆէնտի դէպի նա կը ծռի եւ կ'ըսէ։ «Զգէ՛ սըւոնք ալ երթան, անոնք նորէն մերինն են վաղը։»

Ատենապետ էֆէնտին կարդացած է նստաշրջանի փակման բանախօսութիւնը, Պատրիարք հայրն ոտքի վրայ է, բոլոր երեսփոխանք եւ ունկնդիրք կանգուն են նմանապէս, երբ ահա յառաջ կը ցատքէ Գուրգէն էֆէնտի եւ . . . կը խօսի։ Ա՜հ, աշխարհիս մէջ կա՞ր արդեօք այն վայրկենին Գուրգէն էֆէնտիին աւելի երջանիկ մարդ մը։ ինք կը խօսէր, ու Պատրիարքն, ու երեսփոխանութիւնն, ու վարչութիւնն, ու ժողովուրդն, այսինքն ամբողջ ազգն ոտքի վրայ մտիկ կ'ընէր իրեն։ Բաց պատուհաններէն լոյսը ներս կը հեղեղի յարդառատ եւ կը պայծառացնէ այս վեհ տեսարանը։ Եւ ի լրումն ամենայնի, երգիտնակ մը ճիշդ պատուհանին ներքև կ'արձակէ որոտագին վառվառ մը, խրոխտահնչակ շեշտերով։ Գուրգէն էֆէնտի կ'ըմբռնէ այս ամէնը։ եւ կամաց կը խօսի, հատիկ հատիկ, վայելքը տեւական ընելու համար, ինչպէս փափկաճաշակ անձ մը որ սքանչելի ճաշէ մը յետոյ կաթիլ առ կաթիլ կը ճաշակէ իր ֆին շամբանի գաւաթին։ Երբ վերջապէս խօսքը կ'աւարտէ, հասակը բարձրացած է գոգցես, մարած աչերուն մէջ կրակ կը վառի, դէմքին վրայ առաքեալի անասելի ճառագայթում մը կայ։ ԹԱՓԱՌԻԿ

ԱՒԱՆԴՈՒՄՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ի ՆԱԽԱԿՐԹԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՍ

Գիտութեանց յառաջացման համար ի Փարիզ կազմեալ Ֆրանսական Ընկերութեան վերջին ժողովին մէջ՝ Ֆրանսացի գիտնական մը Պ. Ֆէլիքս Հէման՝ նշանաւոր բանախօսութիւն մ'ըրած է նախակրթական վարժարանաց մէջ գիտութեանց աւանդման վրայ։

Ինչպէս որ պիտի տեսնեն ընթերցողք, գիտութեանց ուսումը դիւրացնելու, ամրացնելու և մինչեւ իսկ 7-8 տարեկան մանկանց ընտելացնելու խնդիրն, որ մինչեւ վերջին ժամանակներս անիրանալի երազներու կարգ դասուած էր, այսօր գործնական ճշմարտութիւն մ'է անժխտելի։

Մեր ազգին մէջ, եթէ ոչ բոլորովին անծանօթ, գոնէ յոյժ թերի կերպիւ ծանօթ է այս ճշմարտութիւն։ Ուստի հարկ է և ժամանակն իսկ որ ճանչուի։ Մեր թաղային նախակրթարանաց Պատ. Հոգաբարձութիւնք և տնօրէնութիւնք պարտին առաւել փոյթ և խնամ ընծայել Բարեկարգութեան հրահանգին մէջ ծրագրեալ ուսմանց գիտական ճիւղերուն, որ՝ ցաւալի է ըսել՝ շատ տեղ զանց կը լինին՝ հանդակ մեր յորդորանաց և մինչեւ իսկ սոփիսմանց։ Եւ տին նախակրթարանաց մէջ անգամ, ուր հազիւ 25-30 տղայք կը գտնուին միակ մանկաւուի մը յանձնուած, յատուկ ջանք մը կայ ֆրանսերէն (իբր թէ) ուսուցանելու։ իսկ իրագիտութիւն, թուագիտութեան սկզբունք և աշխարհագրական ծանօթութիւնք չեն արժանանար նոյն համակրանաց։

Ներկայ Պատ. ուսումնական խորհուրդը, շնորհիւ իւր բազմահմուտ և փութաջան Ատենապետ Մեծապատիւ Տոքթոր Տ. Թիրեաքեան էֆէնտիի, իւր խորին ուշադրութեան նիւթ ըրած է այս խնդիր, և մեր նախակրթարանաց հիմնագիրը վերոյիշեալ սկզբան համեմատ բարեփոխելու ձեռնարկած, այնպէս որ մեր թաղային վարժարանաց ուսանողք, նախակրթարանի առաջին տարիէն պիտի սկսին ընդելանալ գիտական սկզբնատարերաց, ըստ ներելոյ նիւթական և բարոյական կարողութեանց, որք՝ ինչպէս յայտնի է՝ համաչափ չեն ամենուրեք, և կան տեղեր ուր բոլորովին իսկ կը պակսին։

Պ. Ֆէլիքս Հէման, յոյժ բարեպատեհ զուգադիպութեամբ, գեղեցիկ դասմը կուսայ նախակրթարանաց մէջ գիտութեանց աւանդման եղանակին վրայ։ գործնական և հրահանգիչ դաս մը, յորմէ կրնան մեծապէս օգտիլ մեր վարժարանաց հոգաբարձութիւնք, տնօրէնութիւնք և մանաւանդ ուսուցիչք։

Աւասիկ իւր բանախօսութեան կարեւոր մասերուն քաղուածաբար թարգմանութիւնը։ Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Նախակրթարանաց մէջ գիտութեանց աւանդումն որչափ և օրուան խնդիր եղած է, նոր չէ մեր հիմնադրոյ մէջ։ Ամէն մանկավարժ խօսած են անոր վրայ իրենց ծրագրոյ մէջ։ Ցէնքլոն աղջկանց համար իսկ կ'ընդունի զայն։ Ռուսոյ երկարօրէն կը խօսի անոր վրայ և ճշմարիտ նկարագիրը կամ բուն հանգամանքը կը նշանակէ։ Լաշալոթէ ալ կ'ըսէ թէ գիտութիւնք անհրաժեշտ են ամէն մարդոց, և հիմնադիր մը կը ներկայէ, որ այսօր իսկ կրնայ ընդունուիլ։

Մէկ կամ Առաջին տարւոյն (*) հիմնադրոյ մէջ յատուկ տեղ տրուած է գիտութեանց ուսման, ինչպէս նաեւ մարմնամարզի և խաղերու։ Բայց հիմնադրոյ մէջ նշանակելէ մինչեւ ի գործադրութիւն՝ բաւական հեռաւորութիւն կայ։ Արդարև մեծ քաղաքաց մէջ այդ ուսուցումն գրեթէ կազմաւորուած է, եթէ ոչ լաւ գործադրուած, բայց բովանդակ Ֆրանսայի մէջ կայ չկրնար ըսուիլ։

Երբ ասկէ մի քանի տարի առաջ վերատին խնդիր բացուեցաւ անոր վրայ, պահ մը մեծ շփոթութիւն և գրեթէ տագնապ ծագեցաւ ուսուցչական մարմնոյն մէջ։ Ոչ ոք պատրաստուած էր այդ ուսուցման։ Ուսուցիչք, կա՛մ ճշգրիտ ծանօթութիւն չունէին, կա՛մ չէին դիտեր ի՞նչ մեթոտներու հետեւիլ և ի՞նչ սահմաններ գծել։ Բայց ի վերջոյ անդորրութիւնը տիրեց։ Հրահանգք և ուղղութիւն տրուեցան, դասագրքեր տրպուեցան, հրապարակային դասախօսութիւնք եղան, և շնորհիւ մեր դասատուաց, առաջին յառաջդիմութիւն մ'եղաւ։ Արդ՝ առաջին յառաջդիմութիւնն աղբիւր է այլ ամենայն յառաջդիմութեանց։ Ցուսանք։

Այժմ կ'ուզենք ըսել թէ ի՞նչպէս կը հաւկնանք մեք գիտութեանց աւանդումը նախակրթարանի աշակերտաց։ Կարճ խօսքով, պէտք է լինի թանձրացեալ, գործնական և ներածական։

Թանձրացեալ, այսինքն պէտք է իրականութեանց վերայ կայանայ և ոչ վերացականութեանց։ Երբոր չափել կամ հաշուել ուսուցանելու վրայ է գործը, պէտք է իրայ վրայ գործել, իրաց վերաբերեալ խնդիրներ լուծել, եւ այլն։

Գործնական, բայց ոչ բացարձակաբար, վասն զի կարելի չէ ենթադրել կամ ընդունիլ թէ ուսուցում մը չունենայ տեսական մաս մը, միայն թէ անհրաժեշտին անդին չանցնի։

Վերջապէս պարտի ներդաշնակ մը լինիլ գիտական ուսուցման։ Պէտք չէ գտնուի մէջը արուեստական, ներհմտական և գժուարահասկնալի հանդամանք ունեցող որ և է բան։ Պարզապէս իրագիտական դասախօսութիւն մը պէտք է լինի իւր էջերով, իւր վանդներով, իւր էջնդեներով, պարզ խօսակցութեան նման, այն է՝ գիտութիւնը ռամկացնելով՝ տղու մը հասկնալի ընելու ձեւի տակ։

Մեր այս բանախօսութեան մէջ կարգ մը դնելու համար՝ մի զետ միայ խօսինք չափական ֆիզիքական և բնական գիտութեանց ուսուցման վերայ։ Նախակրթական վարժարանի մէջ այս դասակարգութիւնք կարեւորութիւն չունին, միասնաբար կամ միեւնոյն ժամանակի մէջ կրնան աւանդուիլ ամէն ծանօթութիւնք։

Չափական գիտութիւնք ըսելով կը հասկնանք ատ թուաբանութիւնն, երկրաչափութիւնն և գրահաշիւն։ Եղաւ ժամանակ մը, յորում թուաբանութեան առաջին դասախօսութիւնն հետեւեալ խօսքերով կ'սկսէր։ Ինչ որ երեք առելու կամ գտնելու, կը կոչուի տանգրիւն։ Ըստ այմ և մեր ուսուցանն։ Աշակերտեալ խեղճ տղան կը կրկնէր առանց հասկնալու, և բուռն ճիգերով կը պարտասէր մտաւորապէս։ Այսօր իւր մատները կամ ուրիշ նիւթեր համրել կուտան իրեն՝ թուոց ծանօթութեան ընդելացնելու համար։ Իմ կարծիքս է թէ պէտք է անմիջապէս կանգունը (մէթր) կամ ուրիշ որ և է պարզ չափ մը տալ անոր ձեռքն և ուսուցանել գործածումն, և թէ ուսած թիւերուն անուանումն ու գրութիւնը պարտին ներկայել մարմնոյ մը ձեւը ծաւալը (երկայնութիւնը, լայնութիւնը, բարձրութիւնը, մէկ խօսքով՝ իրական բան մը։ Եթէ նիւթոյ մը կամ մարմնոյ մ'երկայնութիւնը չափել պէտք լինի, թերուագրութեան կը լծորդուի գծագրութիւնը։ Գիծ մը կը քաշուի, որ չափած նիւթին նկարագիրը կը ցուցընէ։

Պէտք չէ մոռնալ որ տղան վարժարան մտած ժամանակ իւր հետ բազմաթիւ ծանօթութիւններ կը բերէ, զորս հանապազօրեայ կենաց մէջ քաղած է։ Մի՞թէ չատ անգամ տանը գործակատարն եղած չէ՞, հետեւաբար արդէն ընտելացած չէ՞ չափուց գոնէ մէկ մասին։ Դրամոց ստորաբաժանումները գիտէ, երկայնութեան ու ծանրութեան չափերը, (կանգուն, հոխայ, մէթր, լիպրա, լիթրա, եւ այլն) եւ անոնց ստորաբաժանումները մեծ մասամբ գիտէ։ Ուստի կատարելապէս պատրաստուած է մեր դասերուն ընդունելու, և մեծ դժուարութիւն չկրեր պարզ նիւթ մը կամ մարմին մը գծագրելու և անոր երկայնութիւնը, լայնութիւնը և այլն չափելու, վերջապէս շուտով և դիւրութեամբ կ'ուսանի դրել թիւերն, որք յոյժ պարզ պարտին լինիլ ի սկզբան։

Գծագրել, սահմանել, չափել թիւերը դրել, ոսքա են իրարու յաջորդող սկզբնական գործողութիւնք։ Ապա կարգ տալ հաշիւ։

Հաշուական խնդիրք պարտին կենաց սովորոյթներէն առնուիլ միշտ, իրականութեան ու ճշմարտութեան վրայ հիմնեալ, օգտակար ծանօթութիւններ ու տեղեկութիւններ պարունակող։ ընթերցանութեան դասերու պէս՝ կրնան և պարտին խրատառնլու առիթ լինիլ։ Խնդրոց առաջարկութեան ձեւը միշտ պարզ և յրատակ պարտի լինիլ։ դասատուն պարտի խնամով զգուշանալ այնպիսի խնդիրներէ, որոց աւելի դժուարին է խնասն ըմբռնել՝ քան լուծումը գտնել։

Երբոր դասատուն դրահաշիւ գործածելու կամ նշանագրելու առիթն օգտակար տեսնէ, պէտք չէ վարանի։ Դրահաշիւը նախակրթարանի մէջ տեսակ մը սղագրական թուաբանութեան վիճակի պարտի վերածիլ։ առատաւ պարզ միջոց կամ եղանակ մ'է յոյց տալու և դրելու։ Փոխանակ ՝ՀԵՆՕՐ կամ ՖԷՊՕՍԱԾ ՐԻՆ ըսելու, + կ'ըսուի, և այս աւելի պարզ է և դիւրին, ինչպէս որ + նշանն առաւել դիւրին է դրութեան համար և առաւել պարզ է քան ՝ԵԼԷ բառը թուաբանական գործողութեանց մէջ։ Առաջին ստիճանի թուական հատաբարութիւն մը դրելով դրահաշիւ ... չլինիր ոչ։ Բայց այս կերպիւ շատ մը խօսքեր գրելէ կ'ազատի, որք խնդրոց լուծման մէջ ոչ նուազ խոչընդոտներ են քան ուղղագրի մը ճանաչուն վրայ ունուած մացառներն։

Վերջապէս, ընենք անցողաբար թէ պէտք չէ գործողութիւններ կատարել տալ մեծ թուոց վրայ։ Տղոտկաի վարժութիւններ են դոքա հնարեալ այնպիսի ուսուցիչներէ, որք իրենց պաշտօնին պահանջմներէն զերծ մընալ կ'ուզեն, կամ իրենց պարտուց քաջ գիտակցութիւն չունին։

Իրաւամբ ըսուած է թէ՝ գիտութիւնք մասնաւոր կամ յատուկ տրպաւորութիւն մը կը թողուն մտաց վրայ, և թէ՝ չափական գիտութիւնք նոյն տպաւորութիւնը չեն ըներ ուղեղի վրայ ինչ որ կ'ընեն բնական գիտութիւնք։ Բայց այս բան երկար ժամանակի մէջ և ստիճանաբար կը կատարուի։ Տղայ մը չմեծնար տեսանելի կերպիւ և քանի մ'աւուր մէջ, ուստի անոր խելքն ու միտքն ալ չեն մեծնար յանկարծակի։ Խնդրել անկէ որ վերացականութիւններ կամ ընդհանուր գաղափարներ հասկնայ, կը նմանի պահանջելու որ մէկէն ի մէկ կատարեալ մարդու հասակ ստանայ։

Մի՛ ջանաք փութացնել տղուն հասունութիւնը։ Միայն յարմար, չափաւոր և կանոնաւոր վարժութիւնները կրնան զօրացնել անոր միտքն ինչպէս մարմինը։ Ուղղեն ալ միանց պէս կը պարտասի երբոր չափազանց աշխատեցնէք։ Խիստ տաժանելի յոգնութիւն մ'է այդ։ Մի՛ ըսէք թէ տղան նախ բերնուց կ'ուսանի և ապա միտքը կը լուսաւորի։ աւելի լաւ է սպասել անոր ընդունակութեան բացուելուն։ Անոր միտքը բռնի տաքցուներով բան մը չեք շահիր, ընդհակառակն մեծ կորուստ կրնաք ընել։

Այսու հանդերձ ճշմարիտ է որ չափական գիտութեանց վարժութիւնները տղան ինքնանոնաւորութեան, յստակութեան, ճշդութեան և գաղափարաց կարգաւորութեան կը վարժեցնեն, մինչեւ որ այդ գիտութեանց ուսումն աւելի յառաջ մղուելով՝ ուղղագտութիւն և տրամախոհութիւն տայ անոր մտաց։

Տղան պարտի միանդամայն ընդելանալ ամէն գիտութեանց։ Պէտք չկայ բնաւ սպասելու որ բնական գիտութեանց մտնելէ առաջ թուաբանութիւն ու երկրաչափութիւն ուսանի։ Եթէ կարգի մը հետեւիլ պէտք լինէր, ես ամէն ուսմունքէ առաջ կը դնէի բնական գիտութեանց ուսումը։ Տղան վարժարան մտած ժամանակ արդէն ըրած է դիտողութիւններ։ Ինանած է իւր խաղալիկներն և տանը մէջ ձեռքին տակ գտնուած այլ և այլ նիւթերը։ հարցումներ ըրած է այն անձանց՝ որք կրնային տեղեկութիւններ տալ իրեն, և որք՝ շատ անգամ սխալ տեղեկութիւն կուտան և նախապաշարմանք կը մտուցանեն զայն։ Սկսինք հնար եղածին չափ կանոնիչն մաքառիլ արատքին ձախող ազդեցութեանց դէմ։ Վարժեցնենք տղան դիտելու, բաղդատելու, դատելու։ Իրաքիոռ-ՐԻՆ ուսուցանենք նմա էբեռ։ Պարզ կերպիւ լուծենք բնական երեւոյթներն։ Ինչ որ կարող է տեսնել, զայն միայն ցուցնենք։ պարզ և համառօտ ցուցումէ մ'անդին չանցնինք։ մանրամասն քննութիւն չընենք, վասն զի չկրնար հետեւիլ մեզ։ Ինչպէս որ չենք կրնար գրական հատուածի մը վերլուծումը պահանջել իրմէ, վասն զի միտքն ալ աչքին պէս տակաւին չտեսներ մանրամասնութիւնները։

Պէտք է միշտ ուժ տալ անոր բացատրութեանց՝ ամենապարզ փորձերով, զորս պէտք է կատարել առանց յատուկ գործիներու օգնութեան, այլ միայն սովորաբար գործածելի պարզ նիւթերով ու գործիներով, և այս ալ առանց չափազանցութեան։ Դիտողութիւնը փորձէն աւելի նախամեծար է միշտ։

Այս մասին ներուի մեզ օրինակ մը տալ։

Ապակիէ ջուրի շիշ մ'եւ գաւաթ մը կան դասատուին դրասեղանին վրայ։ Դասատուն նախ դիտել կուտայ հարեւանցի թէ ապակին կարծր, թափանցիկ և թեթեւ պատեան մը կը ներկայէ, և կրնայ միանդամայն որ և է ձեւ ընդունիլ։ Այսչափով կը վերջացնէ, ապադային թողլով երկարօրէն խօսիլ ապակիին վրայ։ Իսկ այսօր շիշին մէջի ջուրին վրայ միայն պարտի խօսիլ։—Ուստի՞ց կուգայ։ աղբիւրէ՞, հորէ՞, գետէ՞։ Եւ ծանօթութիւնք կը տրուին ջուրին այս զանազան ծագումներուն վրայ։— Ջուրը ծաւալ մը կը գրաւէ։—լիտր մը, կամ լտրի մը կոտրակը։— ծանրութիւն մ'ունի։— դրուած ամանին կամ գաւաթին մէջ կը կաղապարի։ մէկ խօսքով՝ ձեւ չունի։—Աւազի կոյտ մը գժուարաւ կ'ըրնայ ձեւ մը պահել։ երբ մէկը դպչի, խսկոյն կը փլչի մասամբ, և հատիկներն իրարու վրայ կը գլորին։ եթէ հատիկներն յոյժ մանր և աւելի յղկեալ լինէին, աւելի դիւրաւ կը սահէին իրարու վրայ։ Ջուրն անշուշտ այնպէս է։—Ուրիշ մարմիններ ալ նոյն հանդամանքը կը ներկայեն, գինին, էթէր, և այլք։ Իսկոյն վիճակն հեղուկի վիճակ է։—Դասատուն շաքարի կամ աղի կրտոր մը կ'առնու, ջուրին մէջ կը ձգէ։ շաքարը կամ աղը կը հալի, քարի կրտորը չհալիր։— Աւելցնելով շաքարին կամ աղին քանակը, սահման մը կայ, յորմէ անդին աւելորդը դաւաթին տակը կը նստի։— Ջուրին մէջ հող կը ձգէ, ջուրը կը խառնէ և կը պղտորի։ Ապասէ վայրկեան մը, և ջուրը տակաւ առ տակաւ կը վերստանայ իւր թափանցկութիւնը՝ մակերեւոյթէն ընկրսեալ, և տակը գիրա կամ մրուր մը կը կաղմուի։ Այսպէս կը բացատրուի սկսեալն մրուրով ցամաք երկիրներ կազմուելու բնապատմական երեւոյթն։ Հետեւաբար այս կերպիւ պարզ և ճշգրիտ ծանօթութիւններ կ'ստանան տղայք մասնոյց յատկութիւններուն և նոցա կիրառութեանց վրայ։

Ուսուցանենք տղուն նախ ամբողջը տեսնել, ապա մասունքն և յետոյ մանրամասնութիւնքն, այնպէս՝ որպէս թէ հետզհետէ աւելի խոշոր ցուցնող ակոցներ կը դնենք աչքին։ Ուսմանց հիմնադրերուն մէջ դասուածներուն ամենն ալ միանգամայն չպիտի ուսուցանենք իրեն, այլ միայն անոր աչքը պիտի բանանք զինքը չրջապատող իրաց վրայ։ հետզհետէ մէն մի գիտական արահետի կամ ճանպու բերանը պիտի դնենք զայն։ Ջանանք սերմերը ծլեցնել և ոչ մեծցնել։ Եաքէն պիտի ուսանի։ Նա վարժարան եկած է պատրաստուելու, զինուելու, ուսանիլ սովրելու։ Նախ գործիքը կը տրուի ձեռքն և զայն գործածելու ծանօթութիւնն, յետոյ գործի կը ձեռնարկուի։ Վարժարանին մէջ սերմանիք, վարժարանէն դուրս հունձք։

Երկու խօսք ալ ուսուցիչներուն։

Ուսուցիչը պարտի էֆէնտի, գիտնալ ինչ որ կ'ուսուցանէ։ ճշգրիտ գիտնալ, ոչ բազում բաներ, այլ մէկ բան, և այն բանին վրայ յստակ գաղափար մը տալ տղուն։

Ուսուցանելու ձիրքը պարտի ունենալ, և եթէ բնականէն չունի, պարտի ջանալ որ ստանայ՝ պարզ և ճիշդ խօսելով։ Վերջապէս իւր դասախօսութիւնը պարտի յարմարցնել իւր ունկընդրաց։ տղայոց հետ պէտք չէ խօսիլ մեծ մարդոց հետ խօսելու պէս, ոչ ալ մշակեալ մտաց հետ խօսիլ տգէտներու հետ խօսելու պէս։ ինչպէս նաև նոցա հետ որք երկար ժամանակ կրնան նուիրել ուսման, քան այնպիսոց հետ որք ստիպողական պէտք ունին դիտնալու։

Թերութիւն մը, յորմէ պարտին զգուշանալ ուսուցիչք, իրենց առած դասերն սարկաբար կրկնելն է իրենց ուսուցման մէջ։

Նմանապէս պարտին զգուշանալ սովորական խօսակցութիւնէ տարբեր ձայնիւ և արտասանութեամբ վարուելէ իրենց դասախօսութեանց կամ ուսուցմանց մէջ, որպէս զի չշփոթին տղայք։ Արդէն ցաւալի է որ գիրքերական չենքը շատ կը տարբերի տունէ, և այսպիսի տարբերութիւնք բոլորովին օտար կը թուին և չշփոթուիլն կուտան տղայոց։ Դասատուութիւնը խօսակցութիւն մ'է ծանր կամ լուրջ նիւթոյ մը վրայ եւ ոչ քարոզ։ Դասատուն պարտի խօսիլ եւ ոչ քարոզ տալ։ տղան ալ պարտի խօսակցիլ անոր հետ։ Դասատուին լեզուն, պարզ լինելով հանդերձ, պարտի ճշգրիտ և ուղիղ լինիլ, արտասանութիւնն ալ հեշտալուր և յստակ։

ՖԷԼԻՔՍ ՀԷՄԱՆ

(*) Ֆրանսայի առաջին հանրապետութեան թուականն, որ 1792 սեպտեմբեր 22 էն կ'սկսէր, և դարձի Ռ՝, դարձի Ելիս՝, դարձի Եբէ՝ և այլն ըսելով կը համրուէր։ Ծ. Թ.

ՍԳՈՂԻ ՄՕՌԻՒ ՀԵԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եղլաբէր, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգող և Փօսուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձիլ ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն լաւագոյն որոց պաշտօն յանձնելի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրս ձկան իւղն, իր այդ միջակին մէջ դիւրաբեկուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս տեսաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց ասնի հաշուած է, մասնաւորապէս այս յաշող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Ա.Կ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻ

Մանասգրբաա պուլունաճադ ասաքիրի շահանէ իշուն իչ եիւզ պէշ սէնէսի հաղիրանը իպթիասաբնտան կէլլէճէք մայրս կայէթինէ գառար միպայա օլունաճադ բուղէնը սատ, կաղ, թուզ, սապօն, խոպարմանչէթ, դէյթուն եաղը, կիւղթ, հաթապ վէ քէօմիւրին կէլլէճէք հաղիրանէն պէրինճի կիւնի գարարը վիրիլէճէկինտէն իթթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 մայիս 1889 477
Նօ. 3 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻՐ

Կիրիա ֆիրդասը իշուն միպայա օլունաճադ օն պիր գայմէ երզագրն մայիսին օն պէշինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթասընա թալիպ օլանլարըն վէ չերայիթինի աղնամադ իսթէյէնլերին մագամը սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 մայիս 1889 478
Նօ. 4 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻՐ

Սէֆսի Սէլանիքլէ Կէսթասպէ, Կէվկէլի, Դարա գարիսէ, Եէնիճէ մէվգիյինտէ պուլունաճադ ասաքիրի շահանէնին կէլլէճէք աղսթէօս Նիհայէթինէ գառար լուզումի օլաճադ տարդիին պէշէր գէյէսի գէրդ պէշ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ մայիսը բուսինին օն եէտինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 մայիս 1889 479
Նօ. 5 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻՐ

Հայվանաթը միրիյէ իշուն միպայա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գէլբնան պիր պուչուգ միլիոն գէյէսէն իբի միլիոն գէյէյէ գառար կկյահրն պէհէր գէյէսի երիմի պէշ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ մայիսը բուսինին օն եէտինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթասընա թալիպ օլանլարըն նիհայէթի պիր հաֆթայա գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 մայիս 1889 521
Նօ. 7 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻՐ

Իքինճի օրաույի հիւմայուն մէրքէդ վէ մէվգիյինտէ պուլունան սիւվարի վէ թօփճը վէ սայիրէ հայվանաթը իշուն 1305 սէնէսինտէ լիւզումի օլաճադ էշեայի մայթագպիկէ վէ նալ վէ մէլքնի միւնագասա վէ գարարը տէրտսէթի իտուկինտէն իթթասընա թալիպ օլանլարըն նիհայէթի պիր հաֆթայա գառար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

9 մայիս 1889 522
Նօ. 8 2—3

AU PANTEON

ԴԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մեծ դրան դէմ թիւ 206

Դալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ, ամիսն եղանակին համար, Բարիզէ բերել տուած են շրջագգեստի համար մետաքսէ և բրդէ գեղեցիկ կերպասներ, ամէն տեսակ կոռնիշոն, բասմանիրէ, պոնդրէլ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 1,932,350

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ Հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ոլորտական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած փնասին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 **ՄԱՐԻԹԱՅՄ** ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող ոենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՈՏԱՒԼՑ ՆԻՒԹՈՅ ԴՈՐՆԱՐԱՆԴԸԼՈՆՏՈՆԻ «ԹԱԴ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այս գոյացութիւնները շատ խիտ են, և անբաղդատելի են իրը բուրման առատութիւն և տեւականութիւն։ Աւասիկ անոնցմէ մէկ քանին անուններն.

ԹԷՆԿԻ ՎԱՌՏ (Թենկիի փայտ)	ՄԱՔՍԻՄԻԼԻԱ
ՎԱՌՏ ՎԻՈԼԷԹ (Մանիշակ անտառաց)	ՀՈՒԹԻ ԳԼԷՊ
ԼԻԼԻ ՕՎ, ՏՇԻ ՎԱԼԼԷՅ (Շուշանի Հովտաց)	ԷՍ. ՊՈՒՔԷՆ
ՀՈՒԱՅԹ ԼՈՒՍ (Ճերմակ վարդ)	ՄԱՐԿԱՔԻԹԵԱ
ԳԷԼԻՊ ԷՅԵԼ, ՊԼՅՈՒՍԸՍ	ԻԼԱՆ ԻԼԱՆ,
ՀՈՒԱՅԹ ՀԷԼԻՈՊԻՈՒՄ	ՕՐՈՒՈՆԱՔՍ
ՈՒԱՆՏԱՆՈՒԹԻՒ	

Այս և այլպէս ուրիշ հոտաւետ նուէրներ մեծ հռչակ հանած են Եւրոպի տարուընեաց, ազնուականութեան և բարձր դասուն մէջ, իրենց հոտին փափկութեան և տեւականութեան համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼԱՅՑԻՐԱՆԱՆ ԴԱՐԱՆԻՆ ՋՈՒՐ։ Ուրիշ ոչ և է գործարաններէ եկածն գերպանց։ Մէկ փոքր մինչն կը բաւէ։

ՕԲԱԼԻՆ ՓՈՇԻ ԳԷՐԳԻՒ ՀԱՄԱՐ։ Այս փոշին յաջողած է մինչեւ հիմա բոլոր գործածուածներուն տեղ և ընդունուած է անուանականութենէն և բարձր գնէն։ Գինոց գոյնին փափկութիւն կուտայ, առանց հեաք թողու։ Ժողովը կը գտնանէ արեւն, հովին, և փշտիները կարգիկ։

Կեղծերէն զգուշանալու համար, պէտք է դիմել միայն Կ. Պոլսոյ միակ գործակալին ԷՍՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

231 Աբդիլաք ընդհանուր մթերքաց Թիւ 95 և 97, Եիւքսէք Գալաթրրմ, Թրամուէյից կայարանին մօտ, Վոյվոտայի պահականոցին կից։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՐ.ԵՐԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԿԱՆ ՉՈՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ ոչ շատ Լ ոսոյով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՒՆԷՆ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, երբոնոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ սնարինութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժահամ է, հոտ ունի, դեղատամբ է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄԱՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՋԷԼ 443

ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԴՅՈՒՐՕԳԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ

Ախորժակի պակասութիւն, ստամոքսի ցաւ կը բուժին Բաղեբանի փոշիներով և բաղդիներով

POUDRES ET PASTILLES PATERSON

Պիզմիւթով եւ Մանեէզիով

ՏԷՔԱՆ, դեղագործ ի Բարիզ, Պուլէն փողոց, 23, և ամէն դեղատանց մէջ։

ՖԻԼՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՍԻ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԵՐԻ ԲԱՂԱՑՆԱԼ ՕԾԱՐԱԿ

Մորիւ ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս ֆիլ-օքլէսին և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիլ-օքլէսին կրէսին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։ 444

ԼԸ ԲԼՈՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cº. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ԳԼԻԲԻԷՆԻ ԳԻՆԻՆ հեշտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Բորդոյի գինիէ, Լիբիգիկի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս անուշանոյշ զօրաւոր և գրգռիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկական համալսարանն հաւանած է նմա և բաղձանքն նշանաւոր բժիշկներ յանձնարարեալ է։ ՀԱՉԱՓԷ ԱՒԵԼԻ ԲԺԻՇԿ գրած են իրենց վկայութիւններն։ Ասոնք կը թարգմանենք վկայութիւնն տակը։

Թ. ՐԼՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍԻ, Մ. Բ. Ս. Ս. Լ. Լ. Մ. Ֆ. Ս. Բ. Ճ.ԵԻ ԸՆԿ.

26, Լորն Բոտ և 24 Համիլդն Պգուէյր

Պրըմնիտ, 2 սեպտեմբեր 1888

Պարոնայք — Ի նկատ առնելով խարդախ մրցման մը համար զանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գոհացիլ ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մաի և Մալթի պատրաստութենէն։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ ուր առողջաւոր ազդեցութիւնն ոյն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ դայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զորս պարզ գինեն (առանց մսոյ) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունիմ, և այլն և այլն Թ. ՐԼՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍ

Ի վերոյ, մայրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկը ջերմապէս յանձնարարած են զայն։

Հարցնել ԳԼԻԲԻԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիբիգիկի մսի և Մալթի խառնուրդով, զգուշանալ կեղծերէն։

Դիմեցէք սառարդիւն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Դոլիսոյ և ընկերութեան գործարանին Ս. Հորան Նորուիչ և Լոնտոն։

ԷՍՄՈՒՆԴ ԴԱՐՈՒԱՆՈ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Շեշլի Թրամուէյից. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 80

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տաքնոր Ա.ՅԷՐի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն որ անխառն բաղդրութիւն մի է զուտ բուսականաց, է դառնահամ և ապդու կապարիչ ամեն տեսակ Քինինական խառնագարմանց, որ յատակ կուգան ճանաչուած ապրանքներու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որոնց օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնք երաշխաւորեալ է նորա անհամար ապացոյցներ։ Ակա Քինինական խառնագարմանցն յատակ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անցիր բիլի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը տանին արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յատակ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թանձրանալն, որոց աւելանալովը կը տեսնուած է. ջերմն և տարուբ, թաղանդն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատակ ջերմն, մտրակն տենդ և հրատապ տենդ։

Թունաւորեալ օդերէ պատառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր օրվանվերոյ ապականեալ թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճանճանոց վարիչ բարեալ ժամանակ խեղեալով, կամ բաց ապտանդներէ և ականներու ծակտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այդերի ջերմի ու տենդից դեղն կը չնչէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած դեղանոցից հանմատ գործածուի։ Կը ծախսուի Միացեալ և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կուսանոց նու պոլոյ։ 166

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՍԱՊՈՆ ԱՆՈՒՇ ԵՒ ԽՈՒՆԿԱՆԱՑ ԴԵՂԱՏԱՆ

Ամենայն տեսակ հիւանդութեանց համար գործածուելի դեղ մը է այս ֆիլ-օքլէսին և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիլ-օքլէսին կրէսին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։

ԼԸ ԲԼՈՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cº. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

1242

CAPSULES

MATHEY-CAYLUS

Préparées par le DOCTEUR CLIN Prix Montyon

Les Capsules Mathey-Caylus à *Enveloppe mince de Gluten* ne fatiguent jamais l'estomac et sont recommandées par les Professeurs des Facultés de Médecine et les Médecins des Hôpitaux de Paris, Londres et New-York, pour la guérison des :

Ecoulements anciens ou récents, la **Gonorrhée**, la **Blennorrhagie**, la **Cystite du Col**, le **Catarrhe** et les **Maladies de la Vessie**, et des *organes génito-urinaires.*

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les Véritables Capsules Mathey-Caylus de CLIN & Cie, de PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ՀԱՉԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀՈՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՁԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՒՆԿԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ Իբր ապահով դարման այս դեղին վայելչակամբուռ միջոց կը հատատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բուռէլ կ'ստանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Ադրիոյ թաղուհւոյն ՆԷԳԻԼ թենթանօթիարդին վրայ, ի Ուրֆա, Սկոտիա.

«Սիրելի պարոն. Ըստ որում կը նեղուիմ յանտա. Հաղ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկանգիտա անցունել, Ղ.սեմ. Կոմս Քարմնէա յանձնարարեց ինձ գործածել ձեր անգուգական բալասանէն ամիսանի հատիկներով և կրնամ հաւատալ ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փորը սրուանը բոլորովին բուժեց ցիս։ ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց.

(Սոր.) Ղ. ԼԻՆԶԼԷԼ, Նեգրլի թենթանօթիարդեն.

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառանոցաց քով, շիշը 1 շիլին 1/2 բենսի, 2 շիլին 3 բենսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԼԻ, 4, Ալլիոն Բալլյա, Պլաքֆրիարս բրա, Լոնտոն։

Մանրաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պոլսկիրոյ ներկայացուցչին քով

76 Մ. ԷՍՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 97

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

THE MUTUAL ACCIDENT ASSOCIATION LIMITED

ԱՐԿԱԾԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երաշխաւորեալ դրամագլուխ **100000** անգլ. ոսկի ամբողջ. ստորագրուած

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՄՈՒՐՀԱԿԻՐ

Տարեկան 4 ոսկւոյ գրամի մը կ'ապահովէ 1000 ոսկի, Մահուան կամ Մշտական և բացարձակ անկարողութեան պարագայի մէջ։
333 ոսկի, Մշտական և մասնական անկարողութեան պարագայի մէջ։
Շաբաթական 6 ոսկի, առժամեայ անկարողութեան պարագայի մէջ, թէ՛ ամբողջովին և թէ՛ մասնական։

GLASGOW & LONDON ԿԱՍԿՈՅԻ ԵՆՑ ԼՐՆՏՐՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ ՀՈՖՄԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

(171) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սայտիէ խան, Թիւ 13, 14, 15

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամին կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամրողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիրոջ կամ ուրիշ ապտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջեալ լաթով մը, առանց փ խելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի ոտանց և կանանց ամեն տեսակ կոշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ծամերդութեան կաշեանոտ մասերը։

Գործածման եղանակ. Ներելի առաջին խնամով սրբել, այնպես որ հին ներկին հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկն քսել, կամ՝ ապտնդի կտորով մը կամ վրձինով։ Թրջուած մակերոյթն ոչ թանին կը չորնայ։ Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեղծանոտերին է ԷՍՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Շեշլի Թրամուէյից. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ Ի ՊԻԻՏԱԲԼԻՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լեվէն Բարաթ

» Լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Եաղճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԲԱՂԱՑՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօղեան և Պալրքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամամպեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալեպ. Բ. Շերէֆեֆտոին և Տէրունեան Ադանա և Սպարթա. Սիմէոն Տէրիրմէնճի օղլու Քօնեա, և այլն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մասնաւոր դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղկաց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իրը նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, ազքատութեան սոսկալի մերձաւորներէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և միճակահանութեան մասնաւոր առաւելութիւնն որ մէն մի տարի Պիտոթէքի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնեից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ոմն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (ֆոնդոնցի Ա.....-Հունգարական կառավարութիւնը ներքին գործոց նախարարութիւնն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում դոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։

286

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԼԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1889 Ապրիլ 3 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տնօր.

(Բաց է կիրակի օրերն) Եւրոպական եղերեան կամաւոր ելքեր ընդհանուրս եւրոպական ելքերու ընդհանուրս.

ժ. ր. ժ. ր.

12 — Լենինմ. Մէզապ. Պէզիրք. Թարպ. Լենինք. Պօ.Ն. Ր.Հիսար (Ամենայն ազգերի ընդհանուր հետ պիտի հաղորդակցի) 32
1 15 Լենինմ. Մէզապ. Պեզ. Թարպ. Լենինք. Պեթէն. Մէրկ. Ր.Հիսար Պեկեք (Ամենայն ազգ հետ պիտի հաղորդակցի) 34
1 30 Ր.Ա. Գալաթ. Լենինմ. Մեզպ. Պեզիք. Թարպ. Պեզիզզ և Ասիական եղերքը զանուած մինչեւ Գուզկ. բոլոր նաւամատոյցները (Ուրբաթի օրերը Գալաթէն ՁԷն ելնելով Լուսկ, պիտի հանդիպի) 17
2 45 Լենինմ. Մեզպ. Պեզ. Թարպ. Լենինք. Պեթէն. Մէրկ. Պեզամ. Ր. Հիսարի Պեկեք (Մրեկ, ընդհանուրս հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթի օրերը Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք, պիտի հանդի) 33
4 30 Լենինմ. Մեզպ. Պեզիրք. Թարպ. Լենինք. Պեթէն Մէրկ. Պեզամ. Ր. Հիսար Պեկեք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք 32
5 30 Լենինմ. Մեզպ. Պեզ. Թարպ. Լենինք. Պեթէն. Մէրկ. Պեզամ. Ր. Հիսար Պեկեք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք. 22
7 — Լենինմ. Մեզարպ. Պեզիրք. Թարպ. Պեզդեզ Բաղչ Լենինք. Մէրկ. Գալաթ. Ր. և Ա. Հիսար Գանտիք. Արեւել. Զենկ. Պեզիքէր Օրթաք. Գուզ. Պեզիք. Լուսկ 25
8 15 Ա. և Ր. Գալաթ. Լենինմ. Մեզ. Պեզ. Թարպ. Լենինք. Մէրկ. Ր. Հիսար Պեկեք Ամեն. Լուզ. Օրթ. Պեզիք. 34
10 — Մեզարպ. Պեզ. Թարպ. Լենինք. Մէրկ. Ր. Հիսար Ամեն. Օրթաք. Պեզ. 21

Ռումելիոյ ելքերու կամաւոր ելքերու ընդհանուրս

11 30 Ամեն. Գուզուզ. Օրթ. Պեզիք. 21
11 35 Լենինք. Ոթէն. Պեզ. Ր. Հիսար Պեկեք Ամեն. Գուզուզ. Օրթ. Պեզիք 22
12 — Պեկեք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք. 22
12 30 Պեկեք Ամեն. Գուզուզ. Օրթ. Պեզիք. 1
12 50 Ր. Հիսար Պեկեք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք. Գալաթաթ 25
1 30 Պեկեք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք. 22
2 15 Պեկեք Արվ. Գուզ. Օրթ. Պեզիք. Գալ. 23
3 — Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք. 1
3 45 Պեկեք Ամեն. Գուզուզ. Օրթաք. Պեզիք. Գալ. (Ուրբաթի օրերը Գալ. էն Հանդիպիր) 21
4 30 Պեկեք Ամեն. Գուզ. Օրթ. Պեզիք. 23
10 50 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 1
11 20 Պեկեքէն ուղղակի կամուրջ 25

Ասիական եղերքէն կամաւոր ելքերու ընդհանուրս

11 45 Վանիք. Զենկ. Պեզ. Գուզ. Գալ. 33
12 15 Պեզ. Բաղչա. Զուզ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.) 23
12 50 Պեկեք Գանտ. Վանիք. Զենկ. Պեզ. Գուզ. Պեզիքեթաղ 28
1 45 Գանտ Վան. Զենկ. Պեզ. Գուզ. Լուսկ. 21
2 10 Պեզ. Բաղչա. Զուզ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտիկ. Վանիք. Զենկ. Պեզ. Գուզ. (Ուրբաթի օրերը ժ. 3 Գալաթէն ելնելով Լուսկիտարը) 17
4 15 Պեզ. Բաղչ. Զուզ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք Զենկ Պեզ. Գուզ. Պեզիք. (Բարամազան ՁԷն 5 15) 28
4 20 Գանտ. Վան. Զենկ. Պեզ. Գուզ. Լուսկ. (Բացի ուրբաթէ) 17
6 45 Մրեկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամեն. Զենկ. Պեզ. Օրթ. Գուզ. Պեզիք. Լուսկ. 1
9 15 Պեզիրք. Թարպ. Պեզդեզ Բաղչ. Գանդրան Ա. Հիսար Գանտիկ. Վանիք. Զենկ. Պեզիքէ. Պեզիքերեզ Գուզ. Լուսկ. (Ուրբաթի օրերը Զուզուզլու) 23
10 20 Գանտիրի Զենկեքեզ 28
11 — Գուզիլուզենուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22

(Բաց է կիրակի օրերն) Խամբրլի Եւրոպական եղերք երթեւեկողաց ընդհանուրս. Խաչը.

1 — Պեզիք. Օրթ. Ամեն. Ր Հիսար Պոյտ. Եղենք. Թարպ. Պեզ. Մեզպ. Եղենք. 33
2 30 Պեզիք. Օրթ. Գուզ. Ամեն. Պեզիք Ր. Հիսար Մէրկ. Եղենք. Թարպ. Պեզ. Մեզպ. Եղենքմահալլե 32
3 — Գալաթ. Լուսկ. Պեզիք. Գուզկ. Օրթ. Պեզիրեր. Զենկեզ. Ամեն. Գանտիկ. Ա. և Ր. Հիսար Գանտիր. Մէրկ. Եղենք. Բաղչ. Պեզդ. Թարպ. Պեզ. Մեզ. Եղենքմահալլե 25
3 30 Պեզիք. Օրթ. Գուզ. Ամեն. Պեզիք 23
4 — Պեզիք. Օրթ. Ուրվ. Պեզիք Ր. Հիսար Պոյտ. Եղենք. Թարպ. Պեզդ. Եղենք. 32
5 — Լուսկ. Պեզիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեզ. Զենկ. Ամեն. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանտ. Մէրկ. 1
6 — Գալաթ. Պեզիք. Օրթաք. Գուզուզ. Ամեն. Պեզիք. Ր. Հիսար Մէրկ. Պեզիք. Գանտ. Եղենք. Թարպ. Պեզդ. Եղենք. 23
8 30 Պեզիք. Օրթ. Ամեն. Պեզ. Ր. Հիսար Մէրկ. Եղենք. Թարպ. Մեզպ. Պեզ. 21
10 30 Ր. Հիսար Պոյտ. Մէրկ. Ամեն. Եղենք. Թարպ. Պեզդեքեզ. Մեզպ. Եղենք. 17
11 10 Եղենք. Թարպ. Պեզ. Մեզպ. Եղենք. 34
11 35 Պեզիք Ր. Հիսար Պոյտ. Մէրկ. Ամեն. Եղենք. 22

Խամբրլի Ասիական եղերք երթեւեկողաց ընդհանուրս. Խաչը

12 55 Ուղղակի Պեզիք 22
1 40 Ուղղակի Պեզիք 23
3 10 Ուղղակի Պեզիք (Բացի ուրբաթէ) 21
9 55 Պեզիք. Օրթ. Գուզուզ. Ամեն. Պեզ. Ր. Հիսար (Վոսֆոր էնով լզգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 1
10 35 Պեզիք. Օրթ. Գուզ. Ամեն. Պեզիք 25
11 20 Գալ. Պեզիք. Օրթ. Գուզ. Ամեն. Պեզիք Ր. Հիսար, Պոյտ. 28
11 40 Պեզիք. Օրթ. Գուզուզ. Ամեն. Պեզիք 1
12 — Պեզիք. Օրթ. Գուզ. Ամեն. 25

Խամբրլի Ասիական եղերք երթեւեկողաց ընդհանուրս. Խաչը

1 5 Ուղղակի Գալատիրի 21
2 — Գուզկ. Պեզ. Զենկ. Ամեն. 1
2 45 Լուսկ. Գուզկ. Պեզ. Զենկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանդ. Զուզուզ Բաղչ. Պեզդ. (Բարամազան ՁԷն սկսեալ ժամ 3 30ին) 28
3 45 Ուղղակի Գանտիրի (Բացի ուրբաթէ) 17
9 25 Պեզիքեթաղ. Գուզկուզեմ. Պեզիքեր Զենկ. Վանիք. Գանտիր. (Գալատիրեր գնացող լզգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 28
10 5 Գանտիրի Ա. Հիսար Գանդ. Զուզ. Բաղչաղ. Պեզդ. Թարպ. Պեզիքէր. Մեզարպ. Գալատիրեր 17
10 40 Լուսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 22
10 50 Պեզիք. Գուզկ. Պեզիքեր. Զենկեզ. Վան. Գանտ. Պեզիքեր (Ուրբաթի օրերը 10 45 Լուսկ. (Գանտ. Վոսֆորի լզգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 33
11 20 Գանտիրի. Ա. Հիսար Գանդր. Զուզ. Բաղչ. Պեզդ (Ուրբ. օրերը 11 25) 28
11 45 Գալաթ. Գուզ. Պեզդ. Զենկ. Վանիք. 21

Ծան. —Ոչ թէ միգապատ եղած տաեն, լզգենաւք իրենց գանուած տեղը պիտի ծան. 181